

Brede welvaart Kempengemeenten in kaart

HET pon | telos

j.luijten@hetpon-telos.nl
t.waas@hetpon-telos.nl
s.hansen@hetpon-telos.nl

Inleiding

Wat is Brede Welvaart?

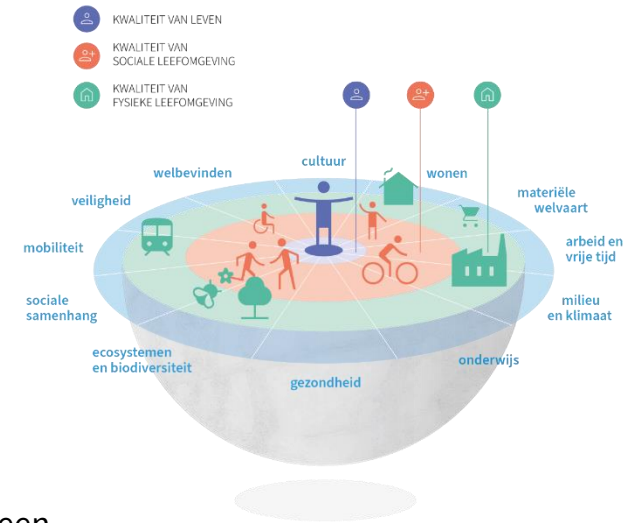
Steeds meer wetenschappers, bestuurders en beleidsmakers beseffen dat een economie die gericht is op groei van het bruto binnenlands product (bbp) geen antwoord biedt op de grote uitdagingen van onze tijd. De problemen rondom klimaatverandering, woningnood, armoede en sociale ongelijkheid vragen om een breder, meer integraal en samenhangend perspectief op welvaartsontwikkeling. Kortom, ‘brede welvaart’.

Brede welvaart brengt ook de niet-materiële behoeften in beeld. Welvaart is immers meer dan alleen inkomen en ons verdienvermogen. Ook gezondheid, sociale contacten en de woonomgeving doen ertoe. Het gaat om de kwaliteit van leven van mensen. En die kwaliteit van leven wordt in belangrijke mate beïnvloed door de kwaliteit van de sociale én fysieke leefomgeving. En dat niet alleen in het ‘hier en nu’, maar ook ‘later’ en ‘elders’. Anders gezegd: brede welvaart betreft de kwaliteit van leven in het hier en nu en de mate waarin deze ten koste gaat van die van latere generaties of van die van mensen elders in de wereld.

Brede Welvaart in kaart (foto en diagnose)

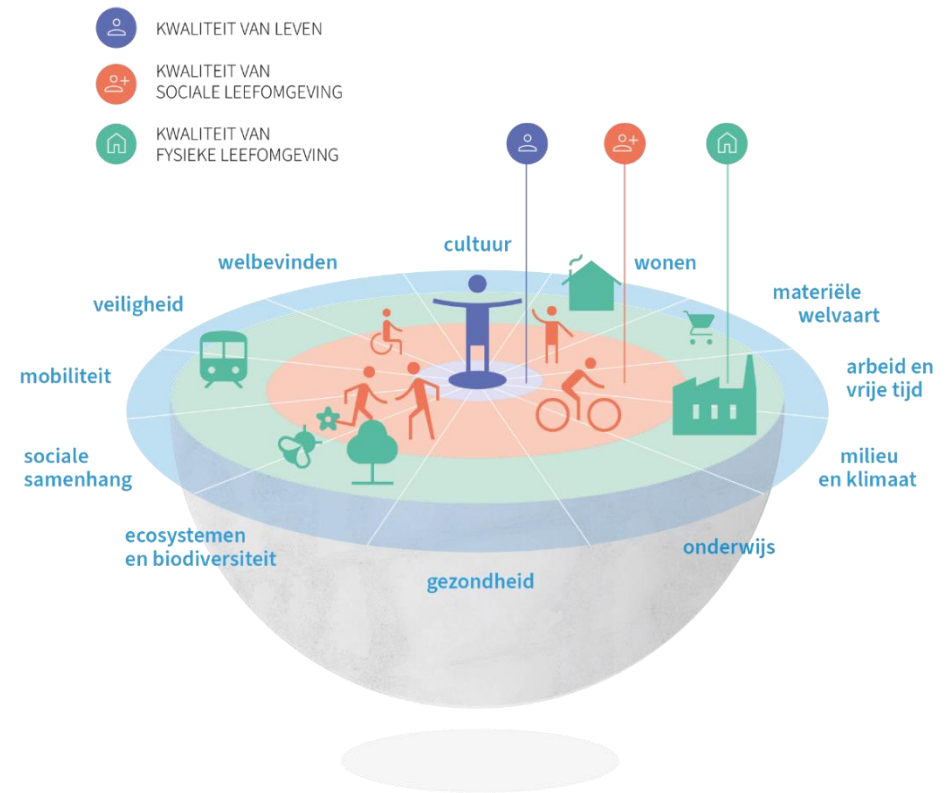
Het PON & Telos heeft een model ontwikkeld, waarin we de brede welvaart van mensen en hun sociale en fysieke leefomgeving in beeld brengen aan de hand van een twaalfstal thema's. Met de brede welvaart bril op kunnen we op basis van data een ‘foto’ maken. Hierbij kunnen we meerdimensionaal kijken naar hoe het nu gaat met de brede welvaart, waar een gemeente, regio of provincie staat en hoe een gebied zich ontwikkelt als het gaat om de kwaliteit van leven van mensen en hun leefomgeving. Daarbij kijken we naar data uit het recente verleden, en brengen we trends en ontwikkelingen in beeld.

Voor u ligt de ‘foto’ van de brede welvaart in de vier Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-de Mierden. De data geeft een rijker en completer beeld van de brede welvaart in de Kempengemeenten. Op basis hiervan kan een eerste diagnose worden gesteld. Wat gaat goed, en op welke thema's blijven de Kempengemeenten achter? Waar liggen de opgaven en uitdagingen als het gaat om verbetering van de brede welvaart in de regio? Welke gebieden blijven achter als het gaat om de kwaliteit van de leefomgeving?

12 thema's

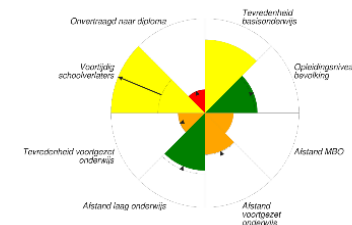
- Ecosystemen en biodiversiteit
- Milieu en klimaat
  - Bodem & water
  - Lucht & klimaat
  - Energie & grondstoffen
- Materiele welvaart
- Arbeid
- Mobiliteit
- Veiligheid
- Wonen
- Onderwijs
- Cultuur
- Gezondheid
- Sociale samenhang

Taartdiagrammen en kaarten

De data is weergegeven middels verschillende figuren:

- Taartdiagrammen per thema op gemeenteniveau die de indicatorscore (op basis van normering) laat zien inclusief de ontwikkeling in de tijd
- Een spider per gemeente die de scores op alle thema's laat zien

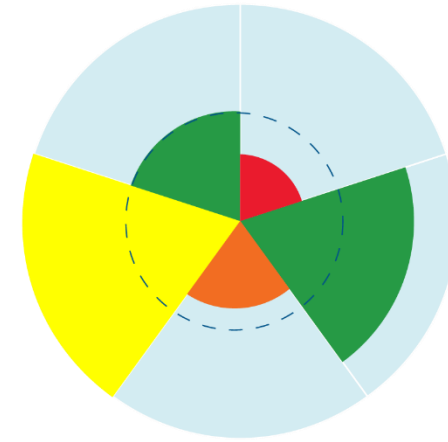

Taartdiagrammen – normen

De taartdiagrammen geven weer wat de score is aan de hand van een normering. De normen zijn bepaald op basis van:

- regionale vergelijking
- wettelijke normen
- wetenschappelijke normen of
- vergelijking in de tijd

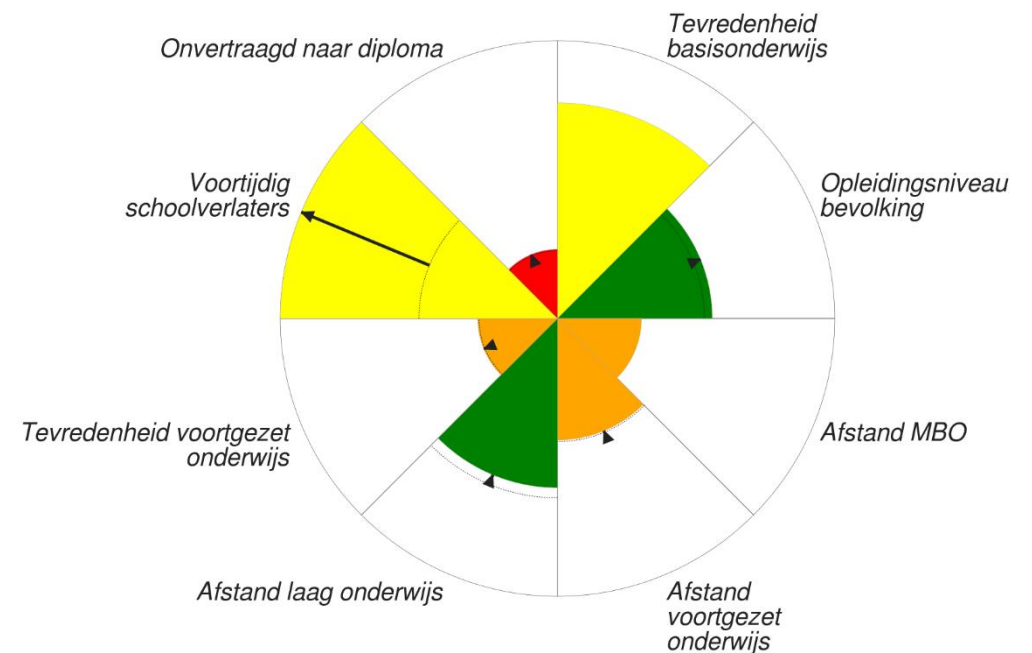
De normering wordt uitgedrukt met behulp van 4 kleuren: goud, groen, oranje en rood. (zie hiernaast)

	streefwaarde
GOUD Maatschappelijk optimaal Doel lange termijn	grenswaarde
GROEN Maatschappelijk acceptabel Doel korte termijn	grenswaarde
ORANJE Maatschappelijke grens Behoeft aan directe aandacht	grenswaarde
ROOD Maatschappelijke onacceptabel directe ingreep gewenst	nulwaarde

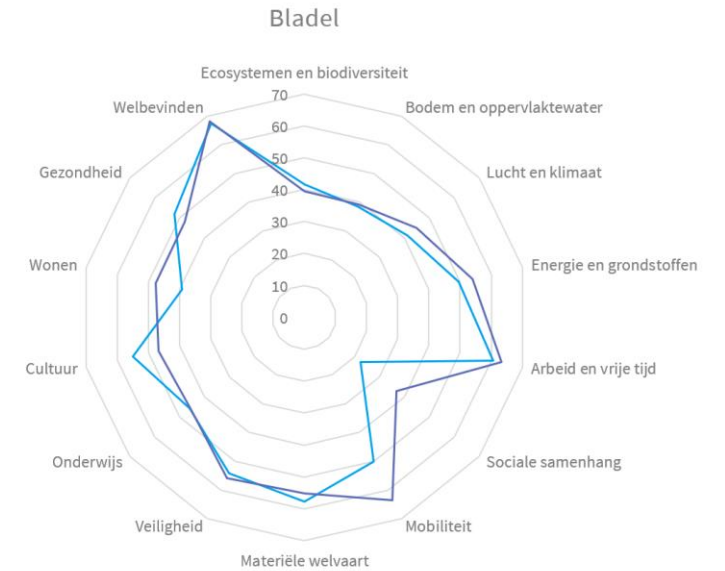
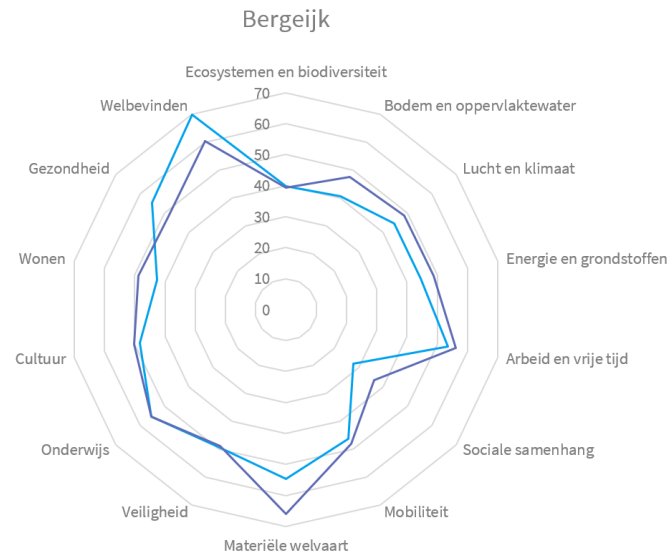
Taartdiagrammen

- De kleuren geven aan hoe goed of hoe slecht de score is (goud t/m rood)
- Hoe meer de taartpunt gevuld is, des te beter de score
- De richting van de pijl in de figuur geeft een verbetering of verslechtering in de tijd aan
- Soms geen pijl zichtbaar: dan is er geen verandering of slechts één jaartal beschikbaar

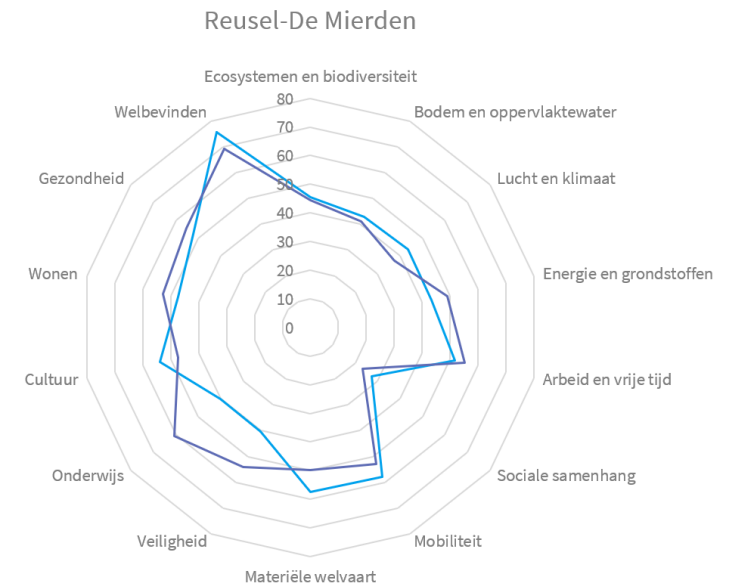
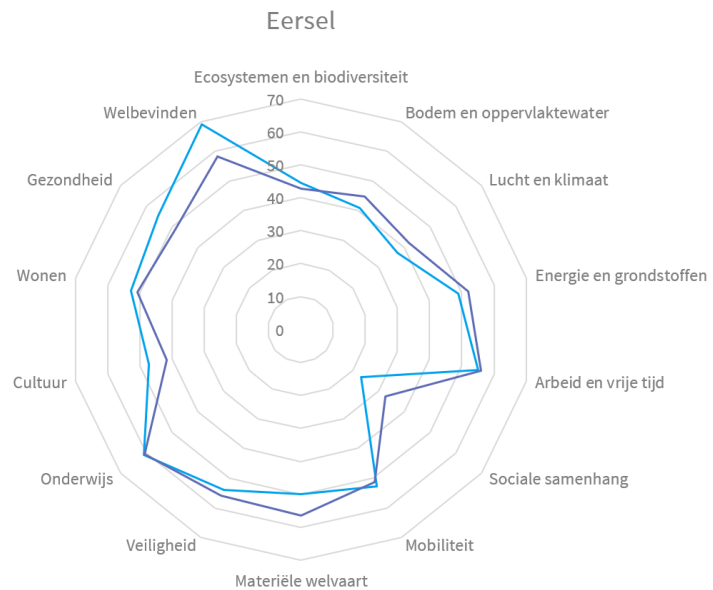

Voorbeeld taartdiagram

Totaalbeeld 12 brede welvaartsthema's

— 2018 — 2022

Ecosystemen en biodiversiteit

Openbaar hoog groen

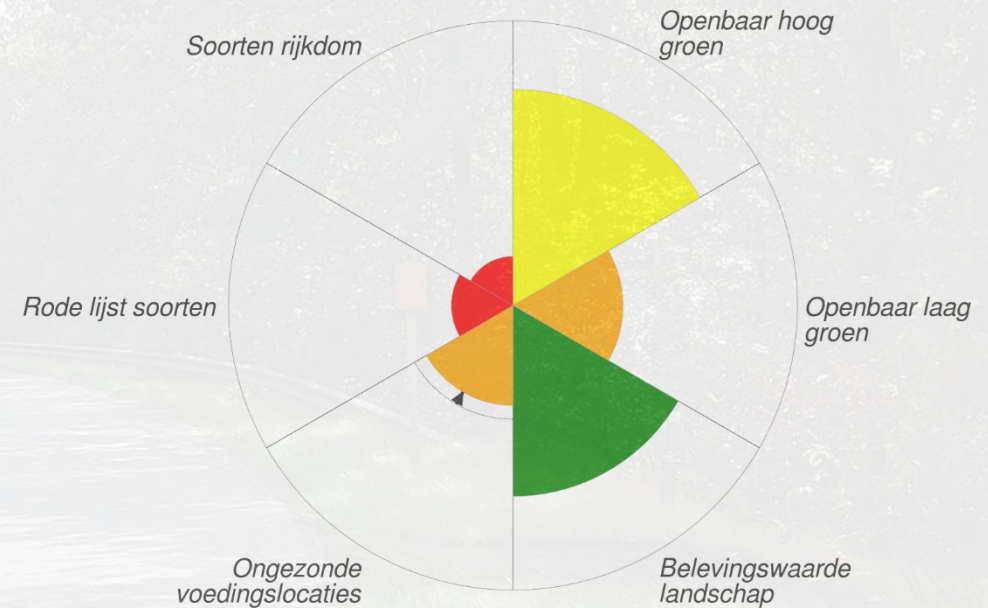
Openbaar laag groen

Belevingswaarde landschap

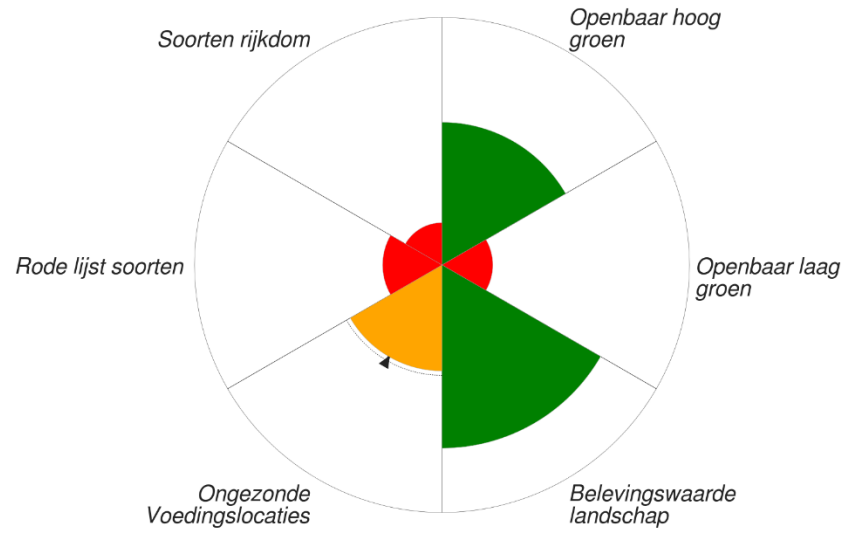
Ongezonde voedingslocaties

Rode lijst soorten

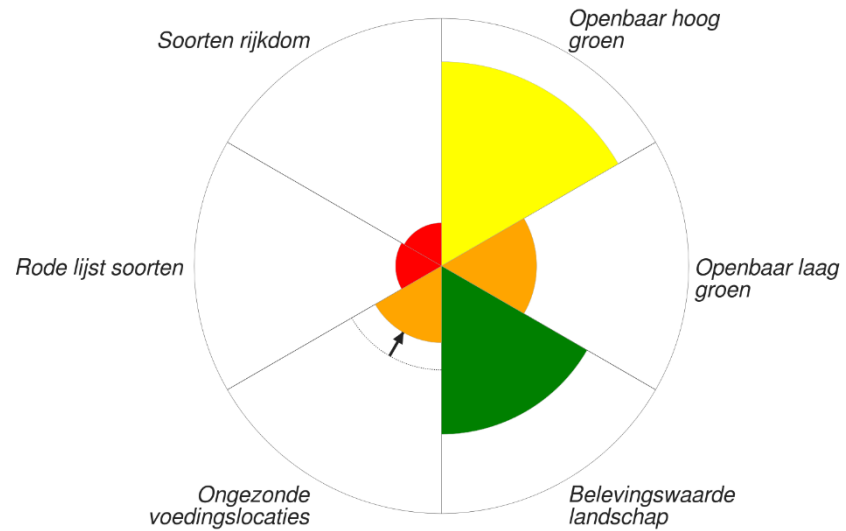
Soorten rijkdom

Bergeijk

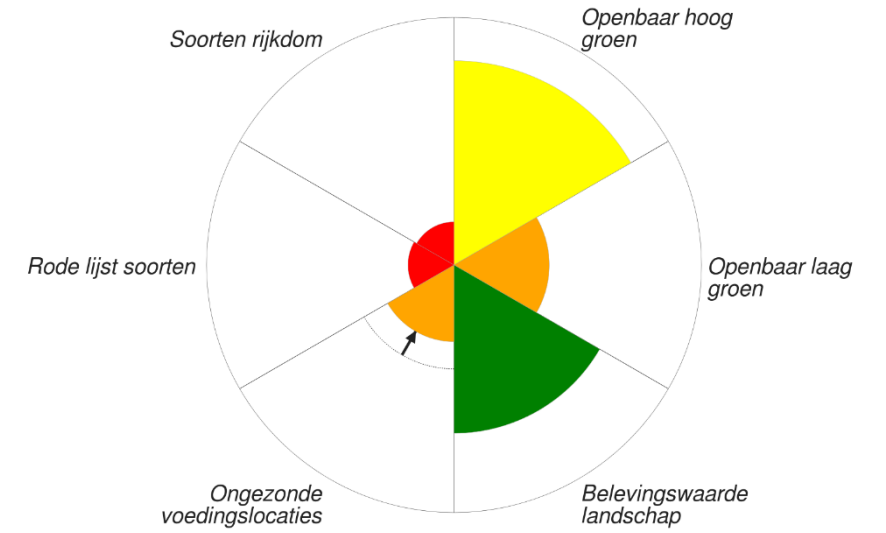

Eersel

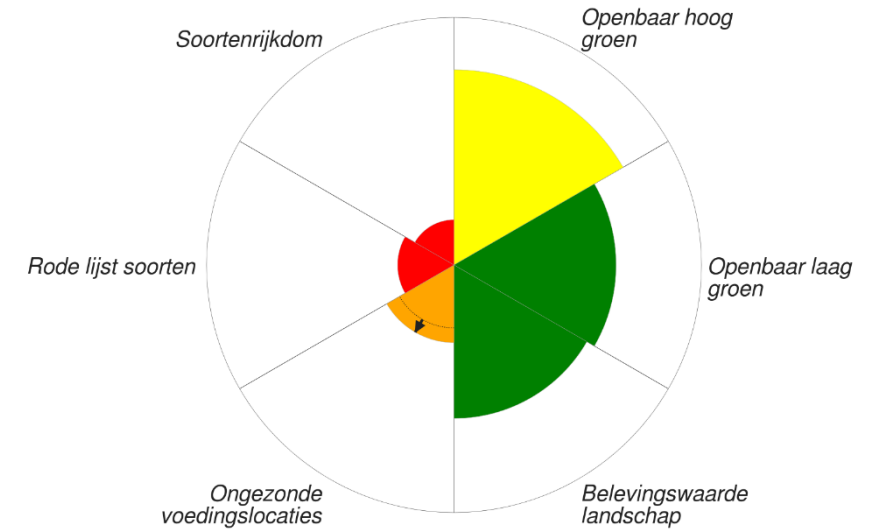

HET
pon|telos

Bladel

Reusel-De Mierden

Milieu & klimaat; Bodem & Water

Emissie stikstof

Emissie fosfor

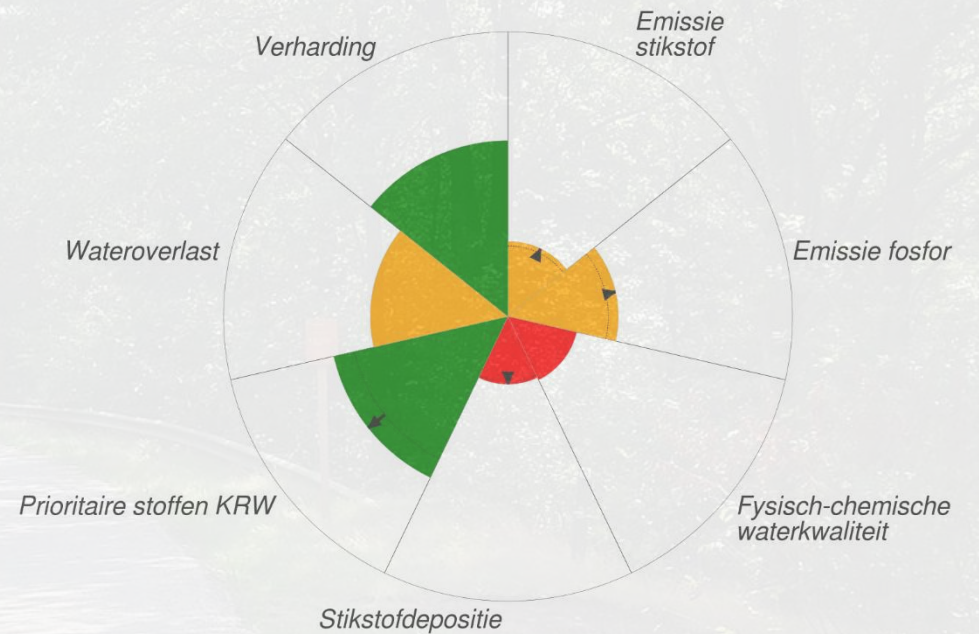
Fysisch-chemische waterkwaliteit

Stikstofdepositie

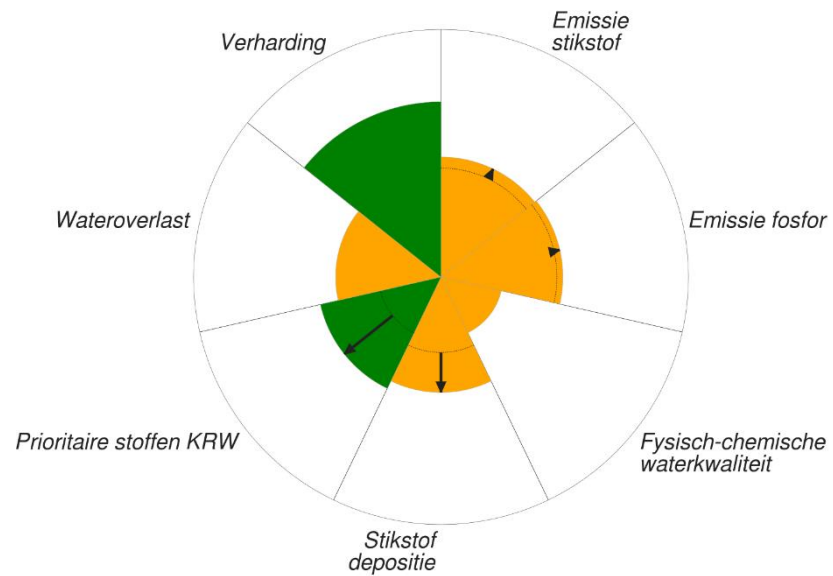
Biologische waterkwaliteit
(prioritaire stoffen KRW)

Wateroverlast

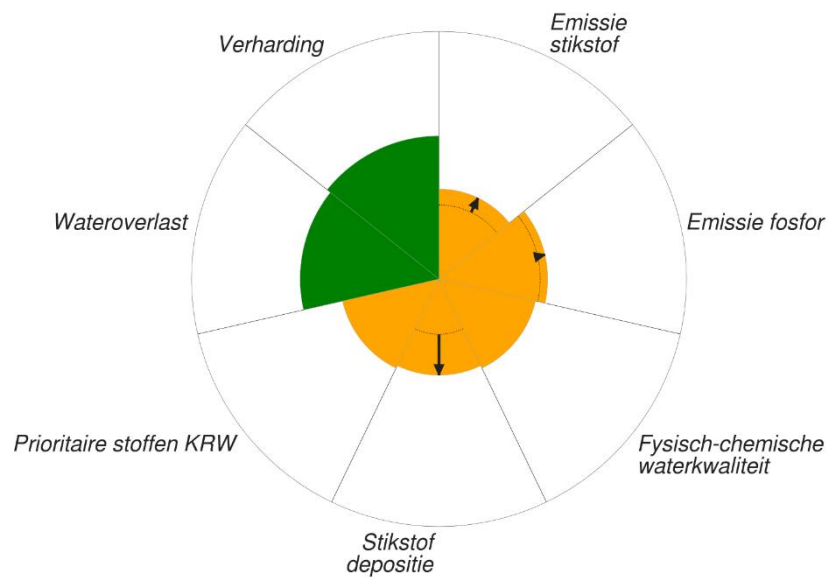
Verharding

Bergeijk

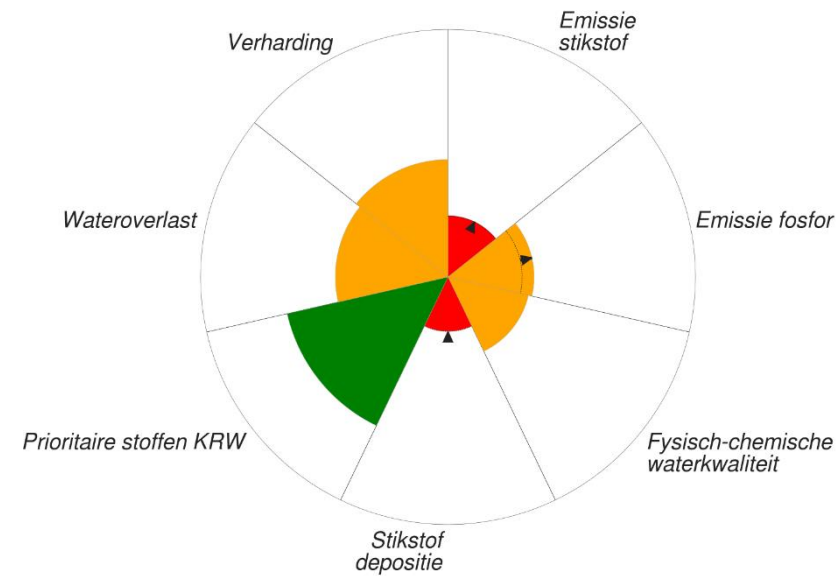

Eersel

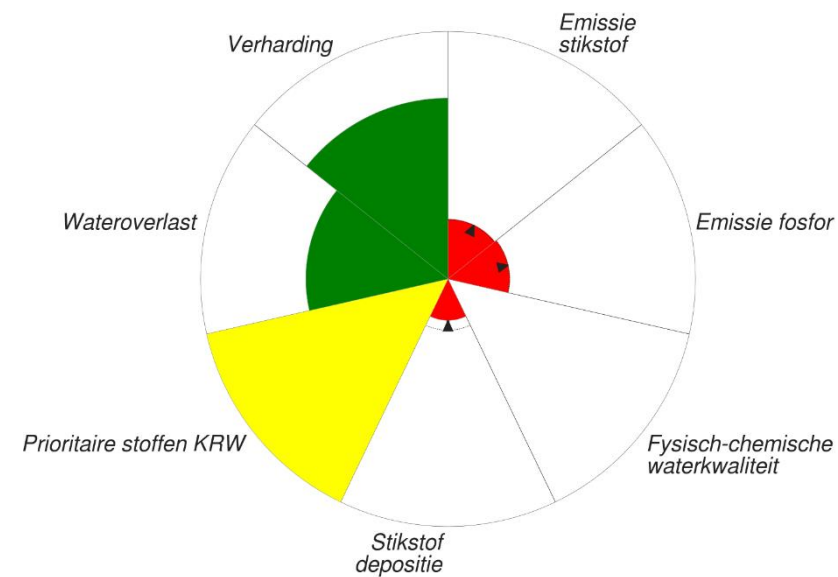

HET
pon|telos

Bladel

Reusel-De Mierden

Milieu & klimaat; Lucht en klimaat

Hittestress

Concentratie ozon

Concentratie fijnstof

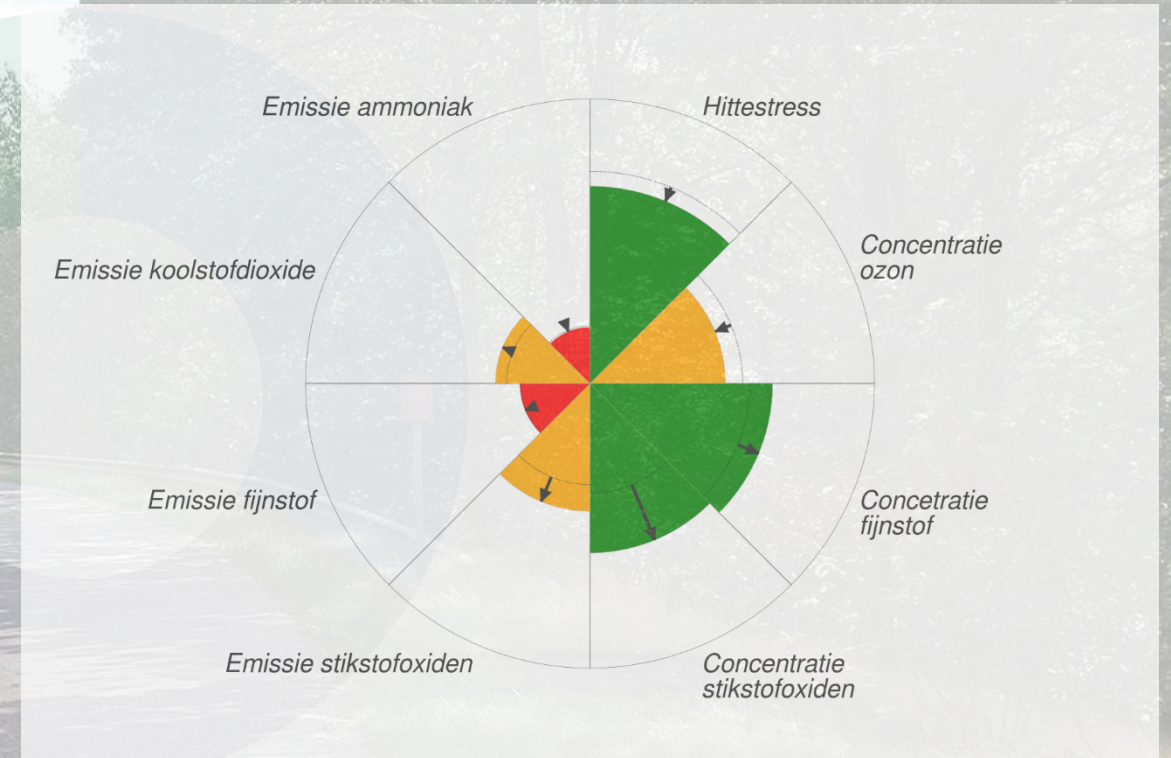
Concentratie stikstofoxiden

Emissie stikstofoxiden

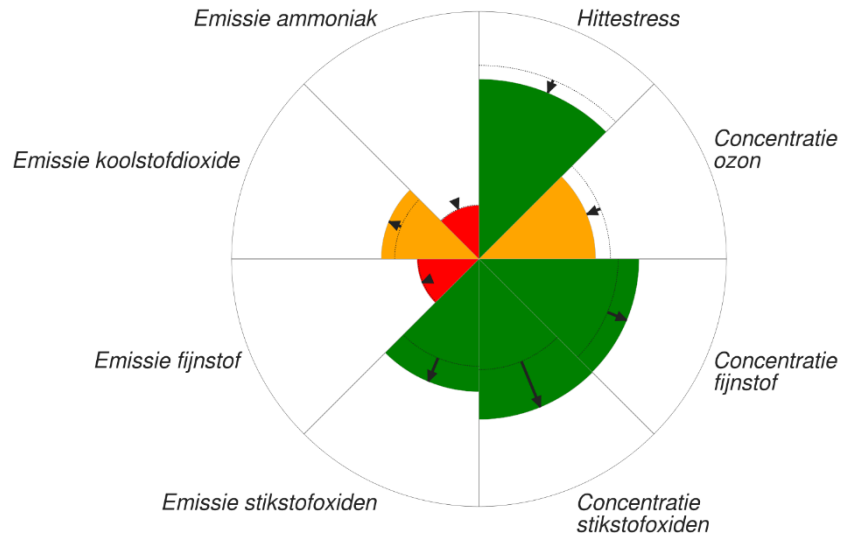
Emissie fijnstof

Emissie koolstofdioxide

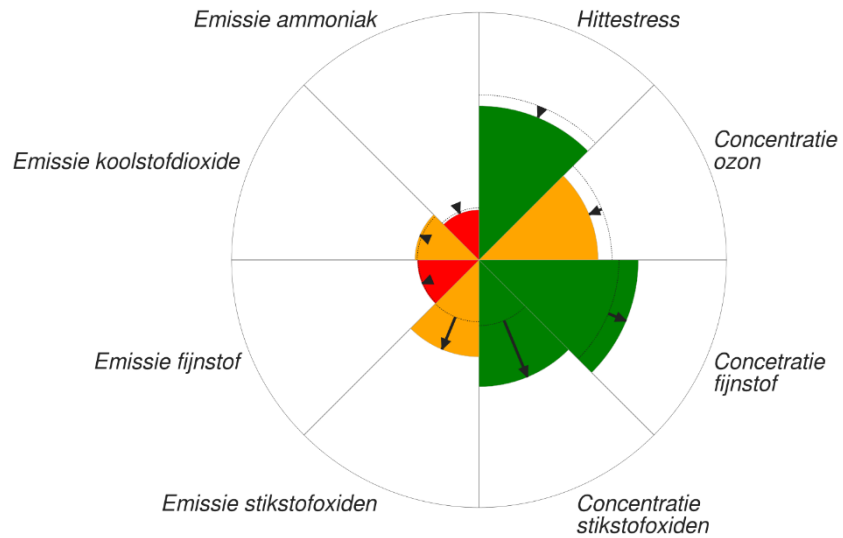
Emissie ammoniak

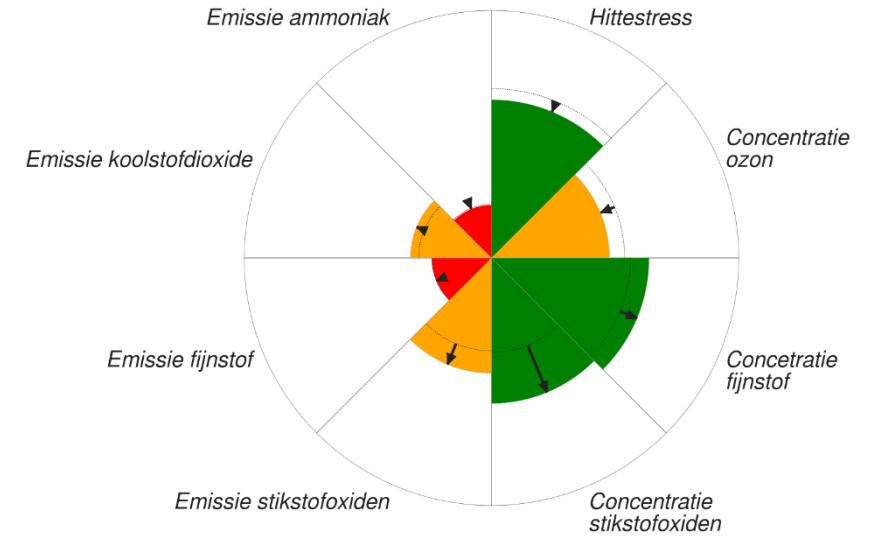
Bergeijk

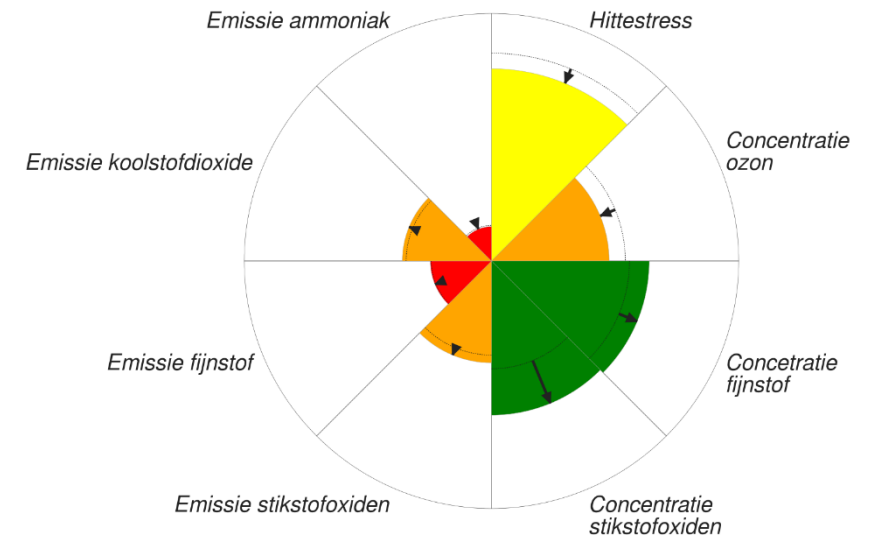
Eersel

Bladel

Reusel-De Mierden

Milieu & klimaat; Energie en grondstoffen

Zonnestroom

Elektriciteitsverbruik huishoudens

Gasverbruik huishoudens

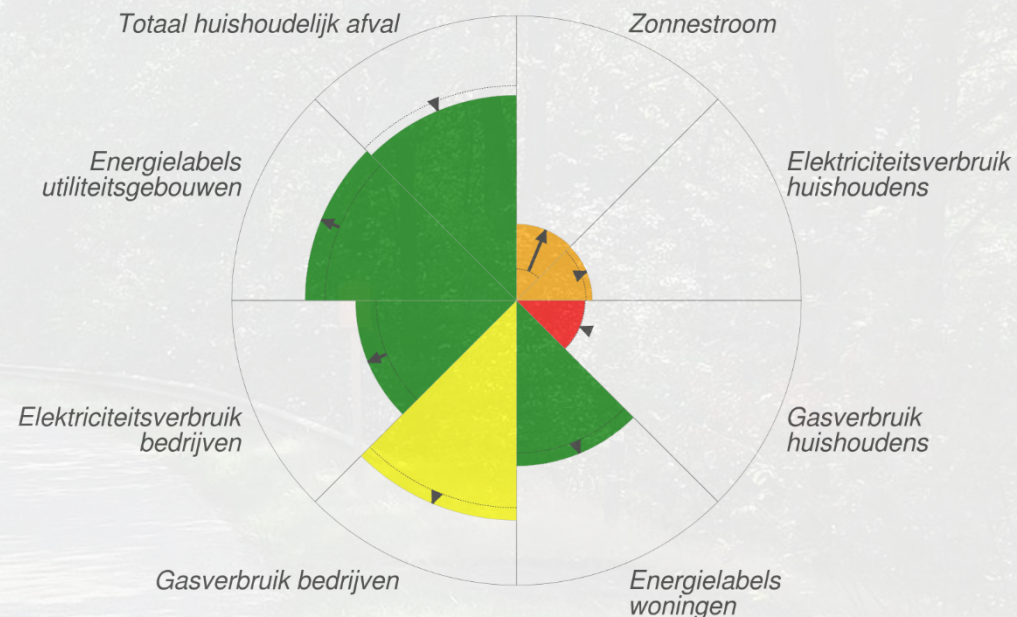
Energielabels woningen

Gasverbruik bedrijven

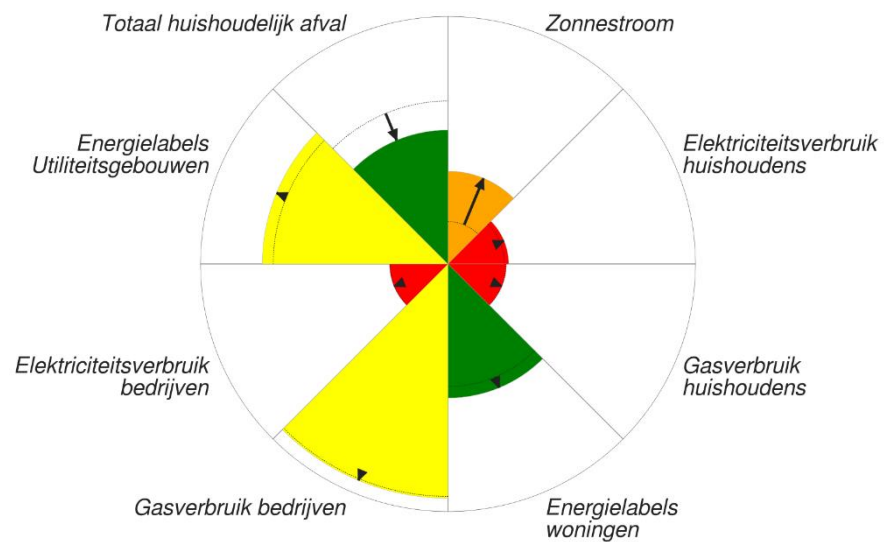
Elektriciteitsverbruik bedrijven

Energielabels utiliteitsgebouwen

Totaal huishoudelijk afval

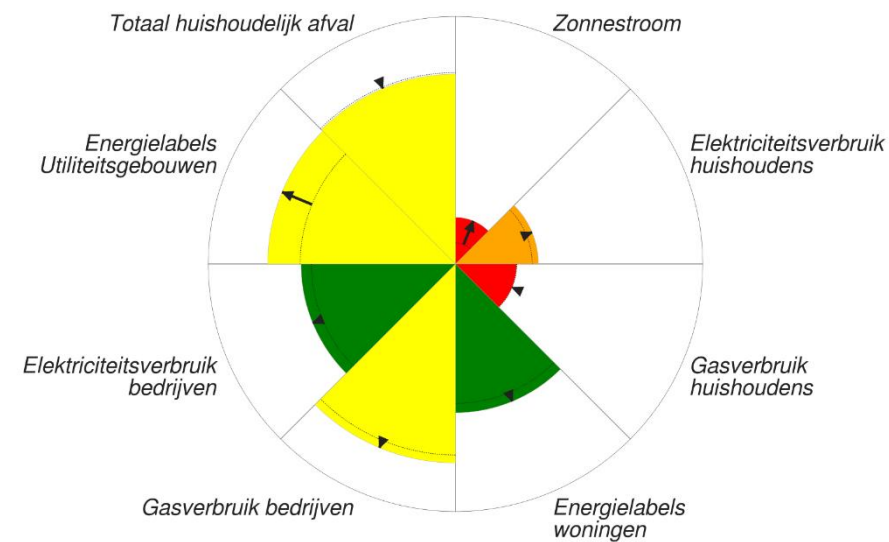

Bergeijk

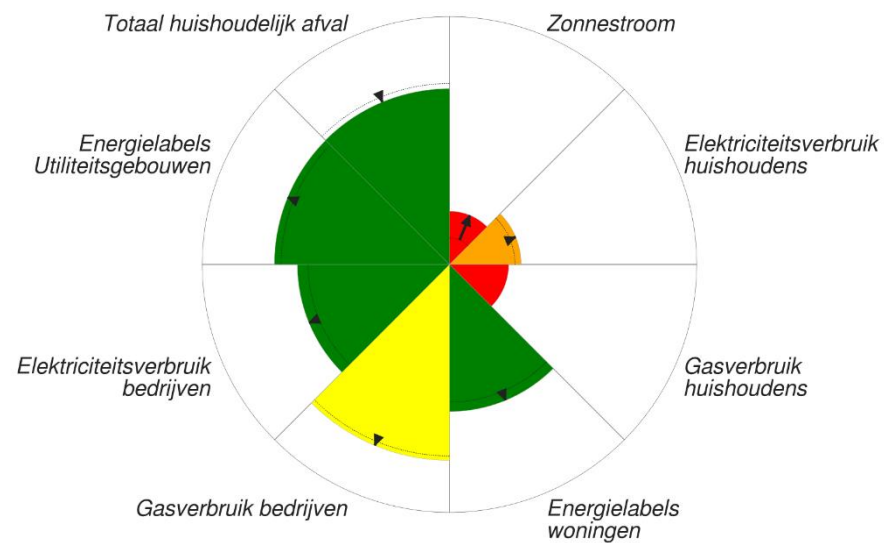

HET
pon|telos

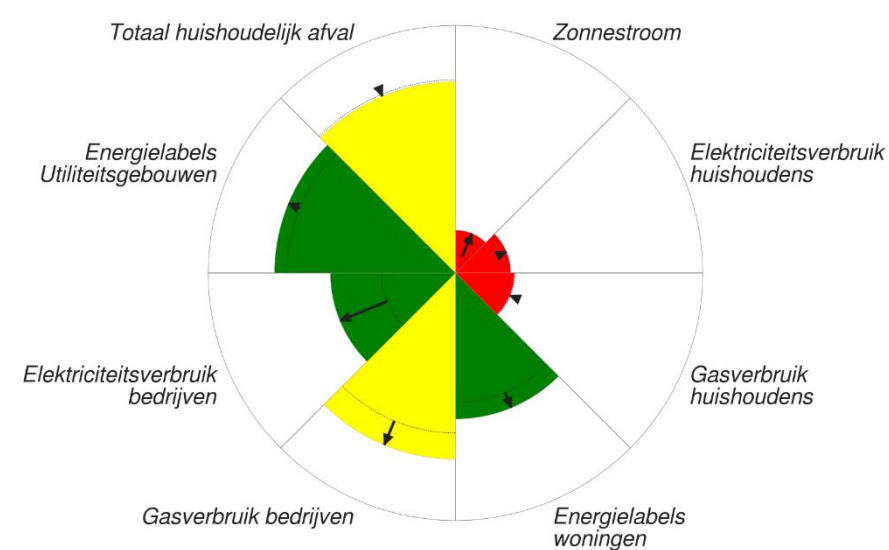
Bladel

Eersel

Reusel-De Mierden

Materiële welvaart

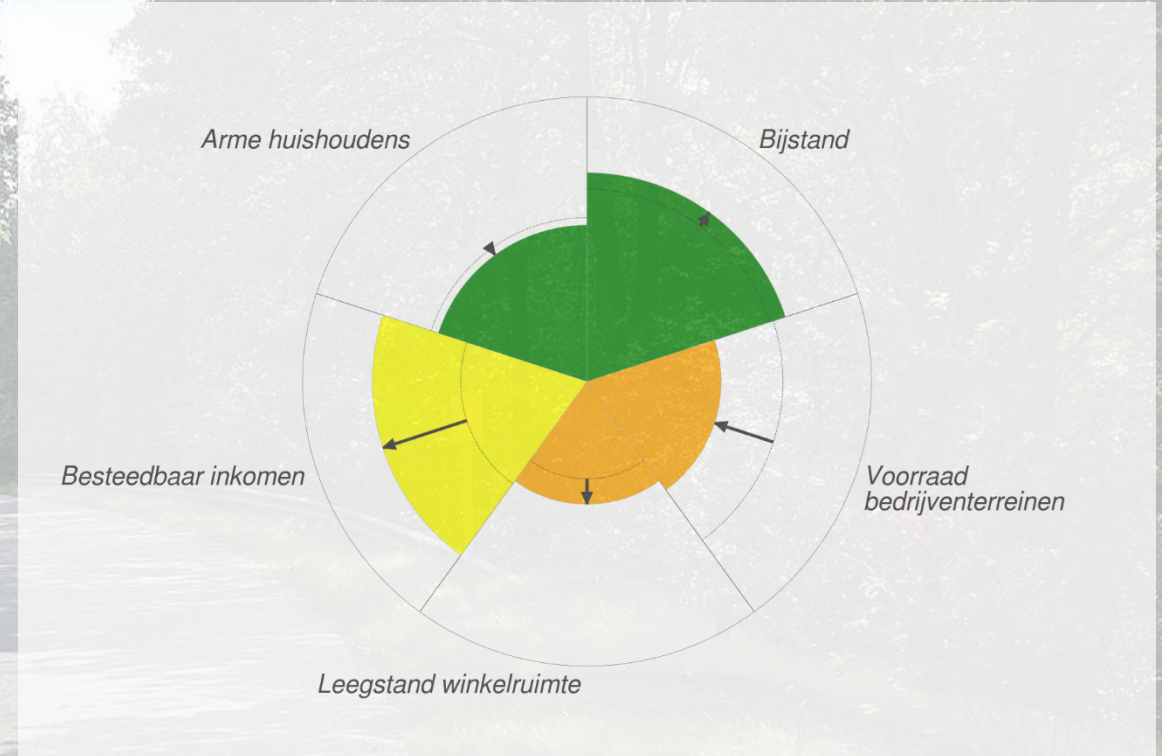
Bijstand

Voorraad bedrijventerreinen

Leegstand winkelruimte

Besteedbaar inkomen

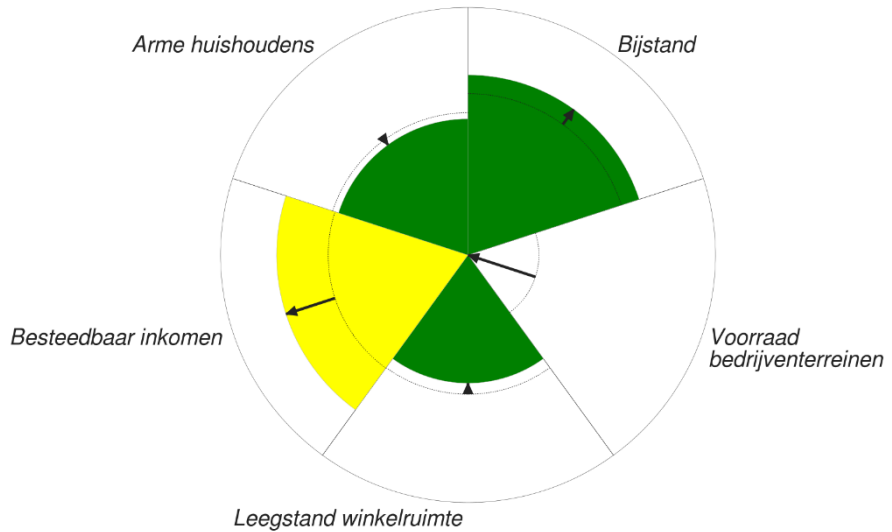
Arme huishoudens

Bergeijk

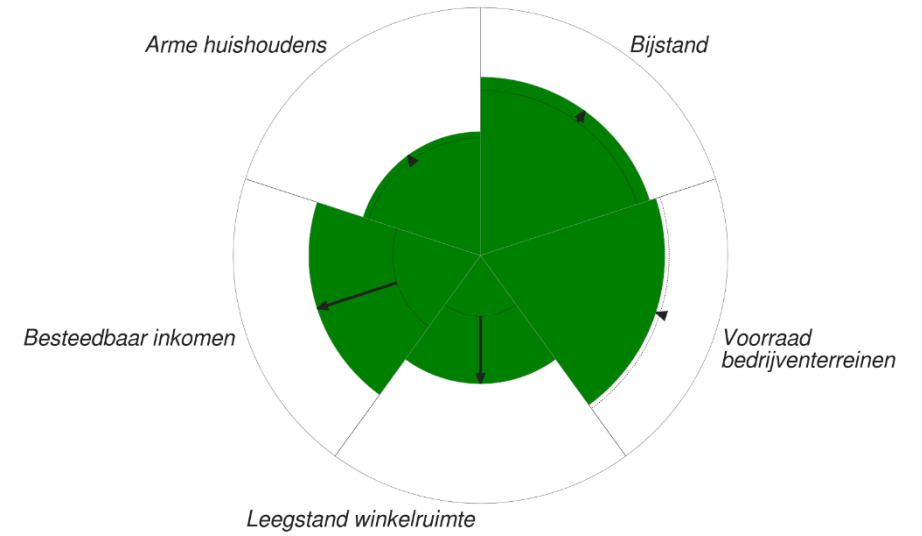

Eersel

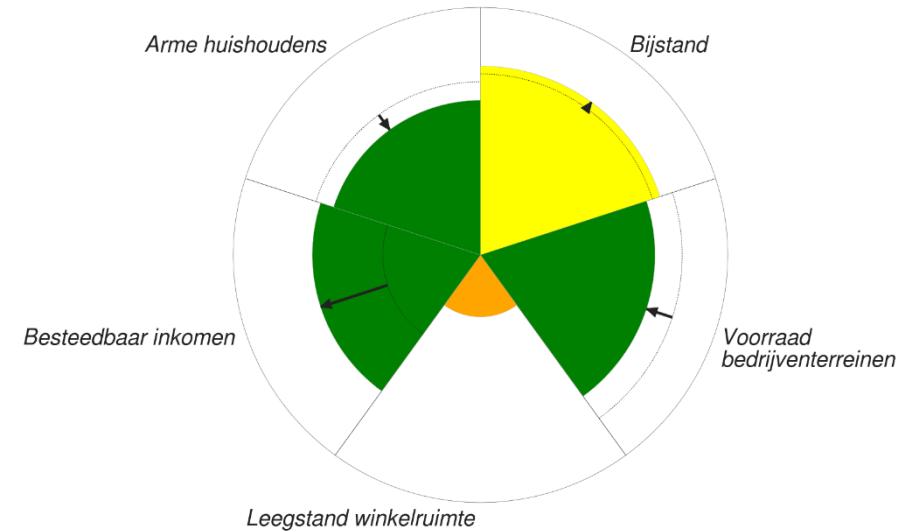

HET
pon|telos

Bladel

Reusel-De Mierden

Arbeid

Werkgelegenheidsfunctie

Benutting arbeidspotentieel

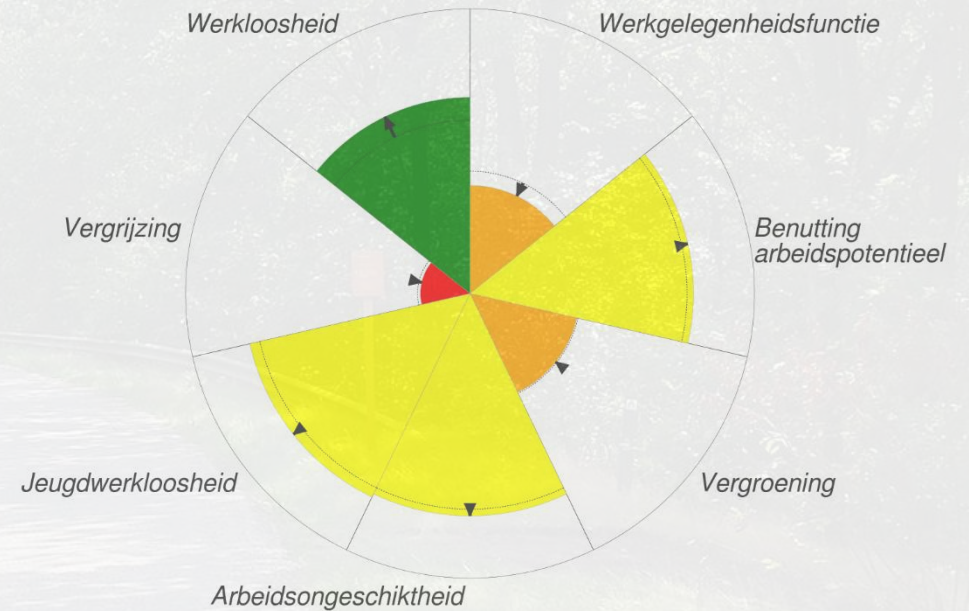
Vergroening

Arbeidsongeschiktheid

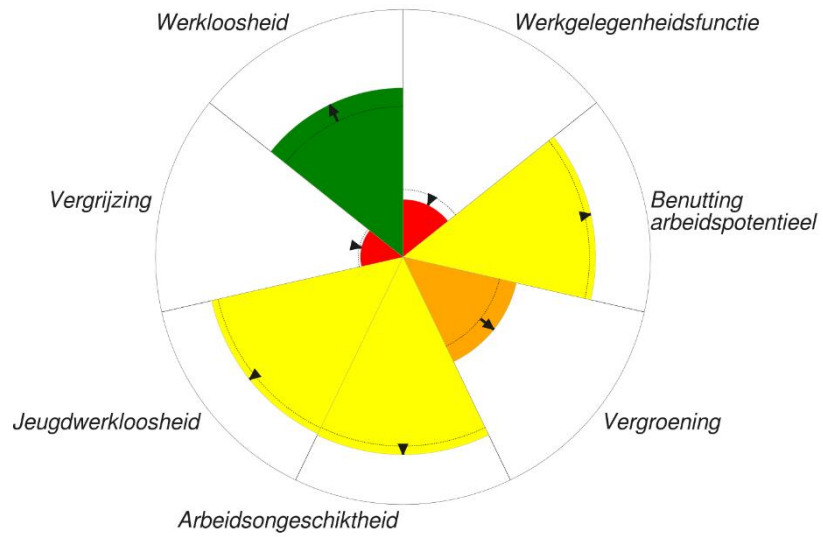
Jeugdwerkloosheid

Vergrijzing

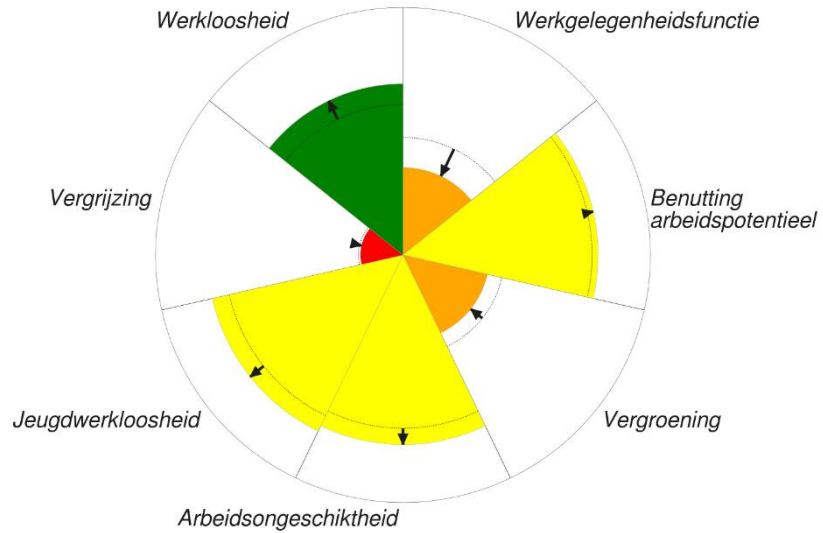
Werkloosheid

Bergeijk

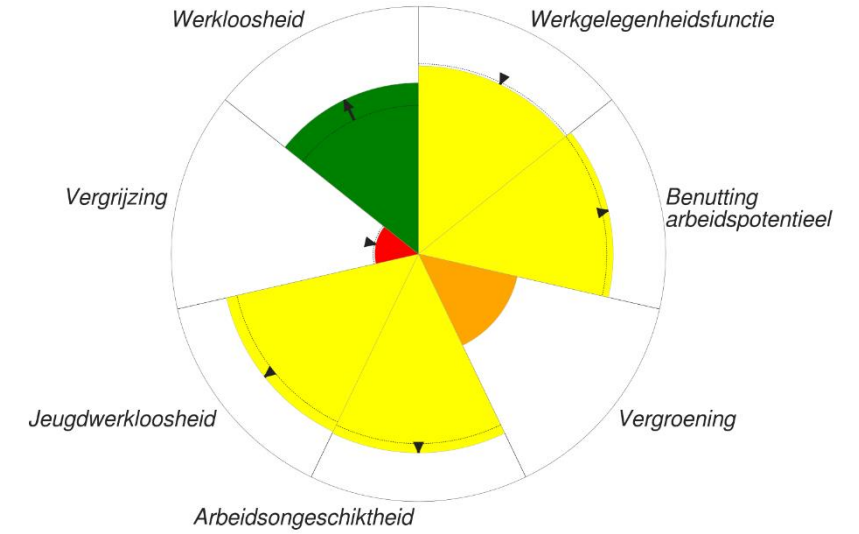

Eersel

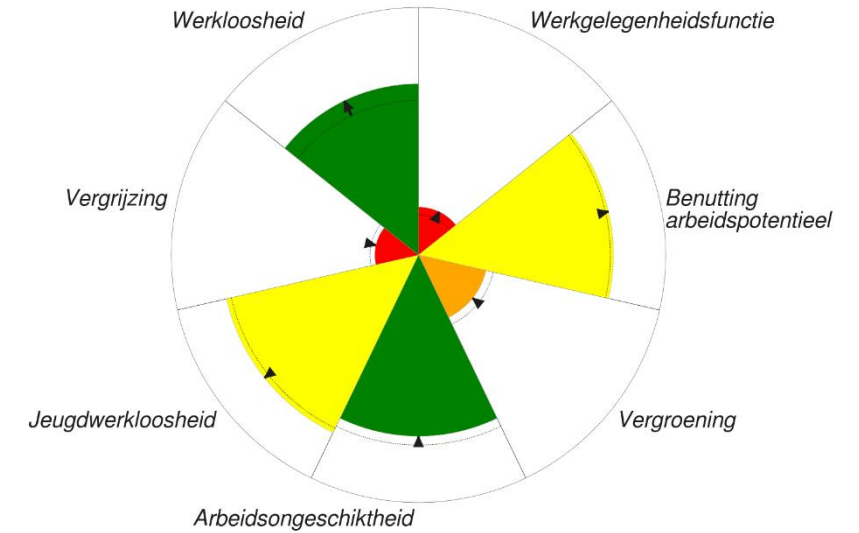

HET
pon|telos

Bladel

Reusel-De Mierden

Mobiliteit

Afstand treinstation

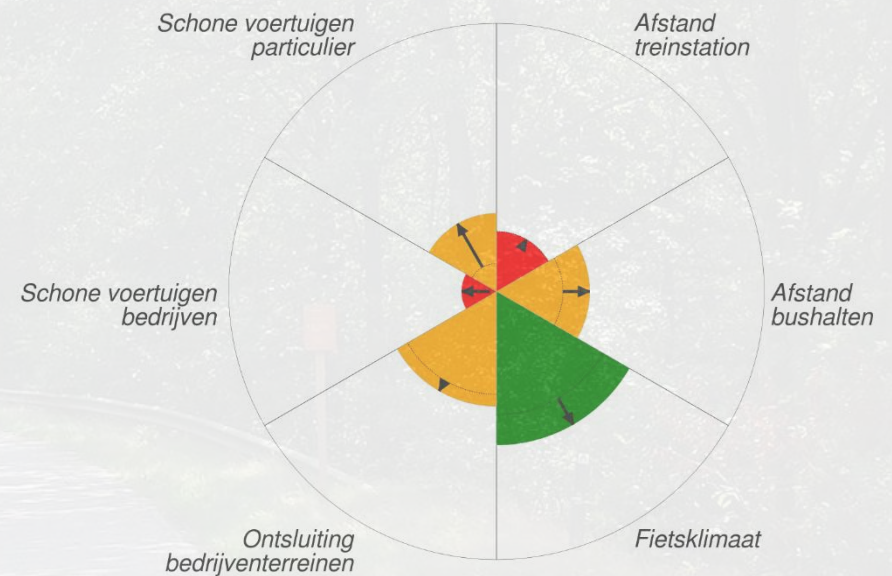
Afstand bushaltes

Fietsklimaat

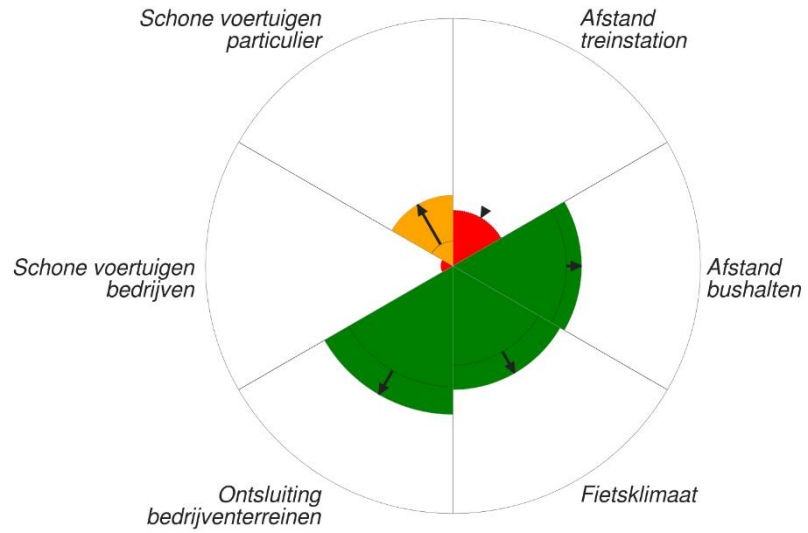
Ontsluiting bedrijventerreinen

Schone voertuigen bedrijven

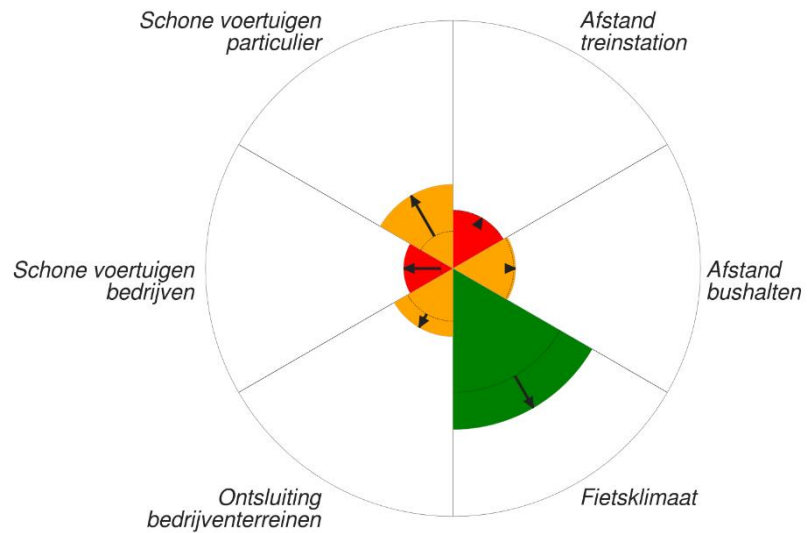
Schone voertuigen particulier

Bergeijk

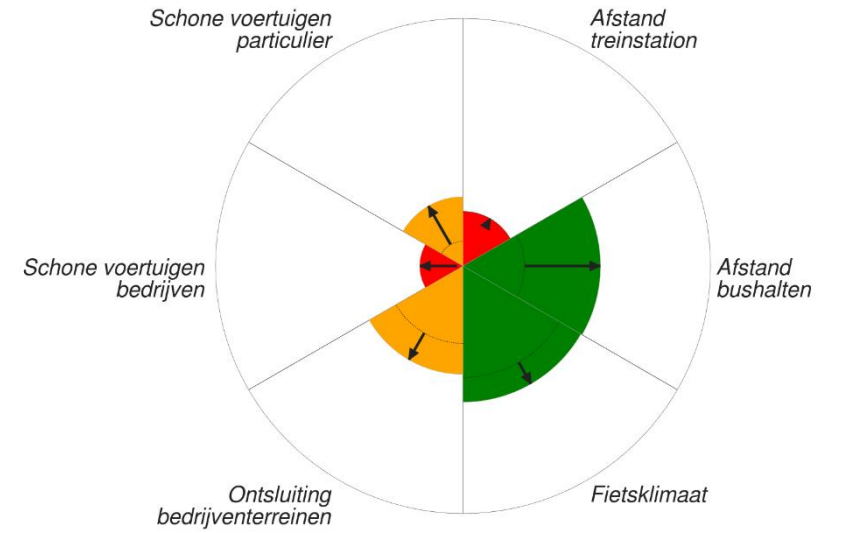

Eersel

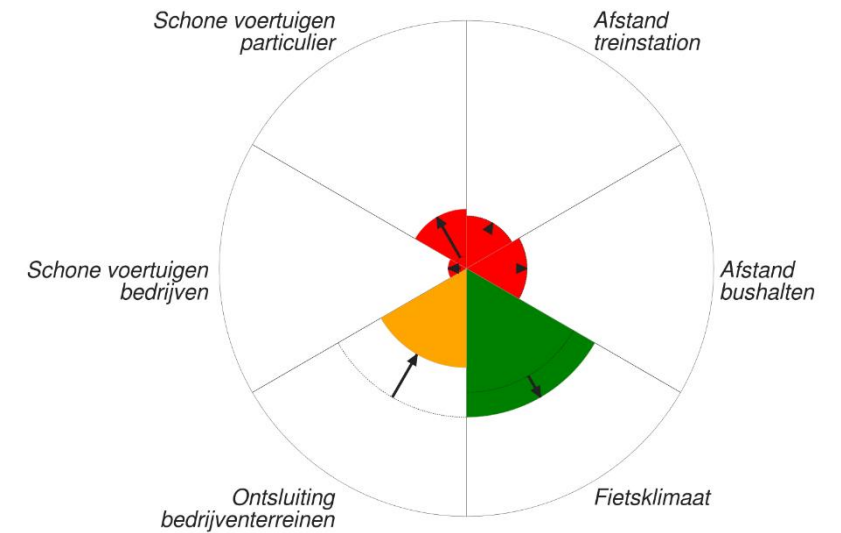

HET
pon|telos

Bladel

Reusel-De Mierden

Veiligheid

Jeugdcriminaliteit

Geweldsdelicten

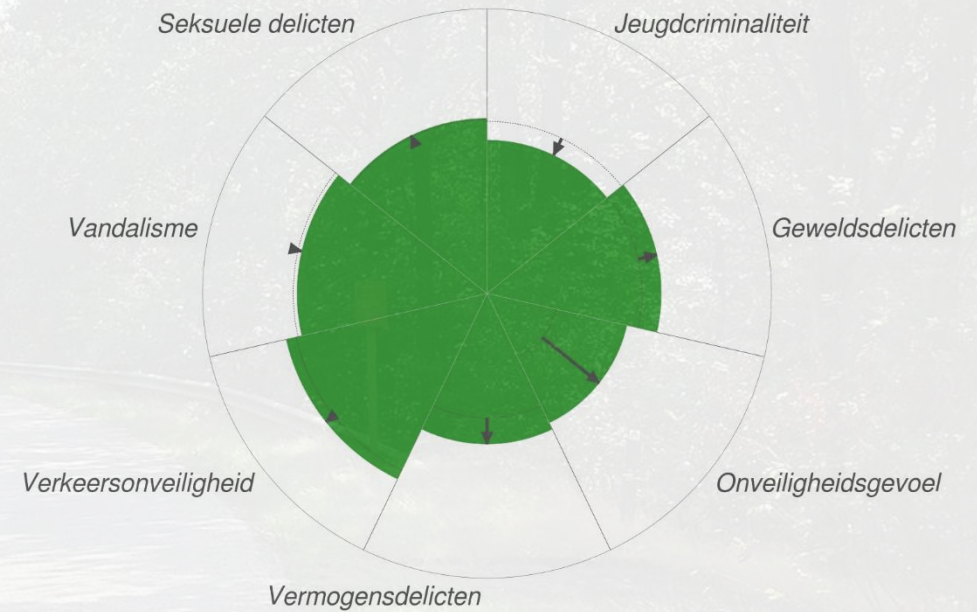
Onveiligheidsgevoel

Vermogensdelicten

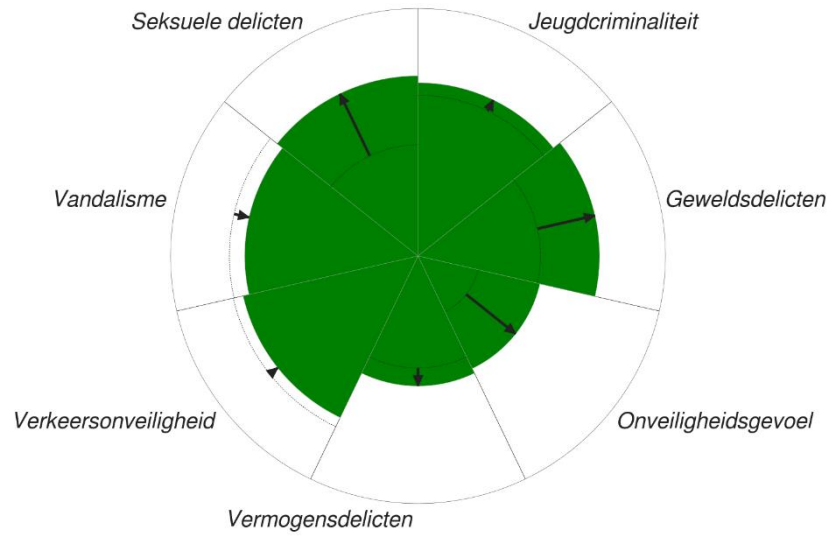
Verkeersonveiligheid

Vandalisme

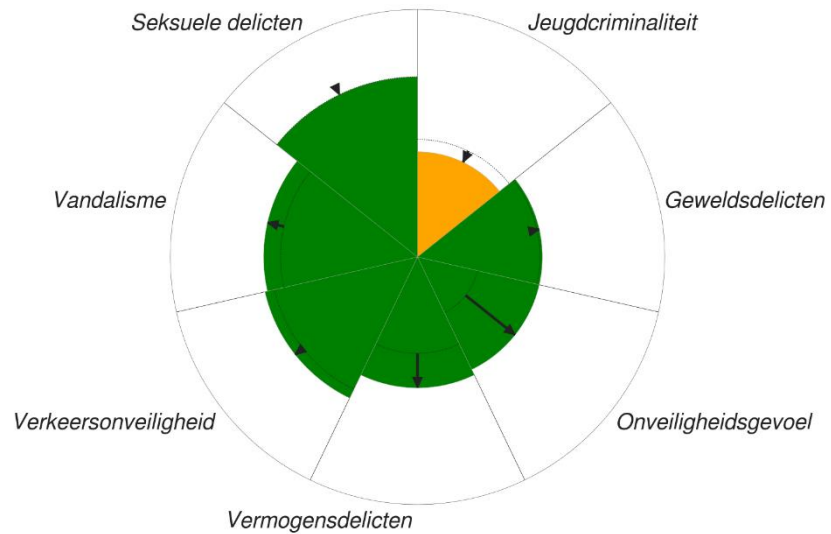
Seksuele delicten

Bergeijk

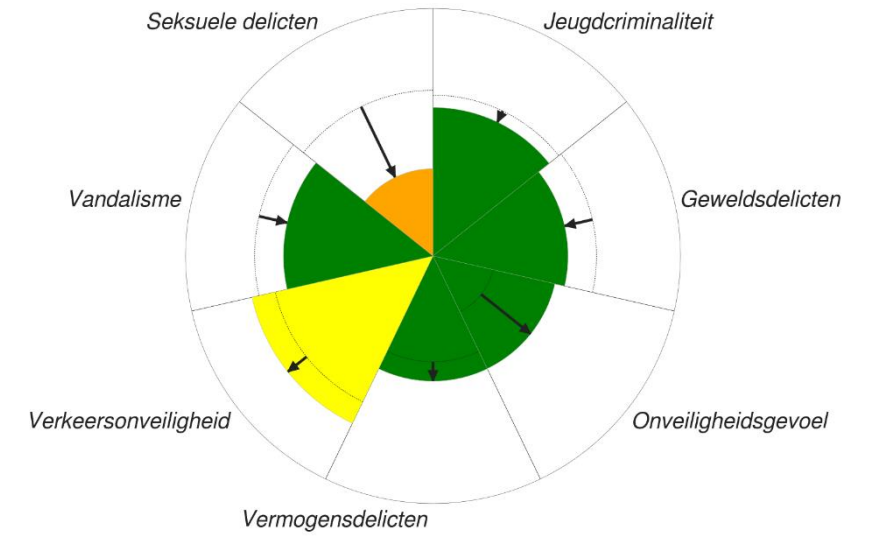

Eersel

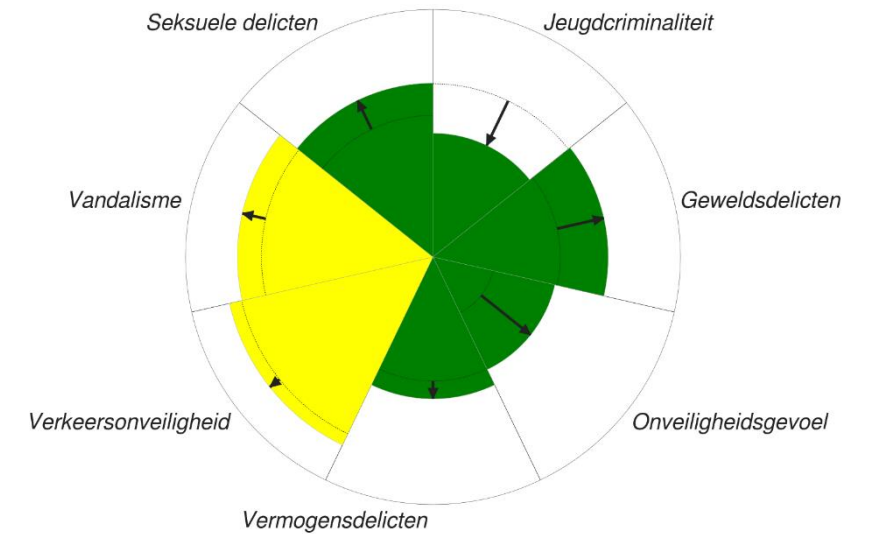

HET
pon|telos

Bladel

Reusel-De Mierden

Wonen

Betaalbare koopwoningen

Tevredenheid woonomgeving

Afstand apotheek

Afstand ziekenhuis

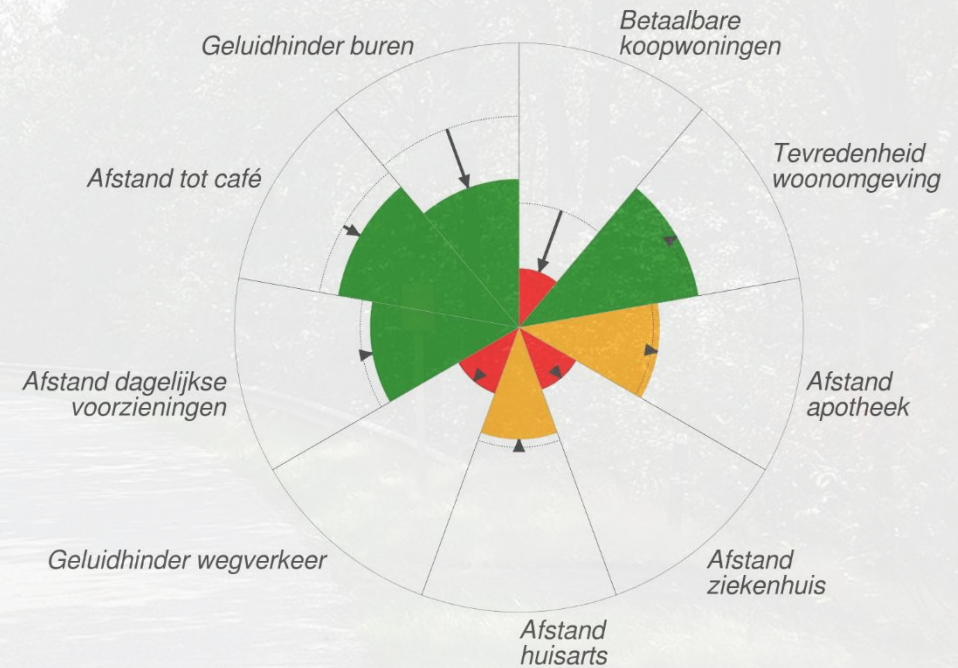
Afstand huisarts

Geluidhinder wegverkeer

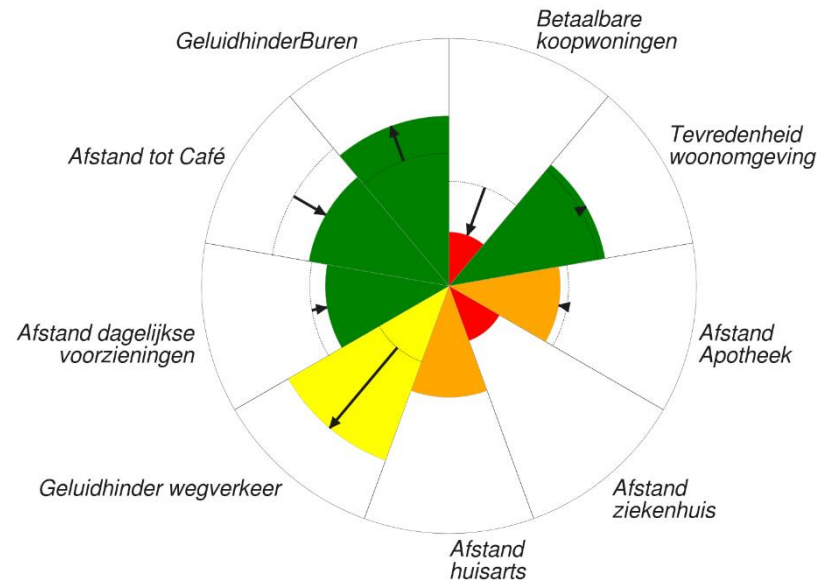
Afstand dagelijkse voorzieningen

Afstand tot café

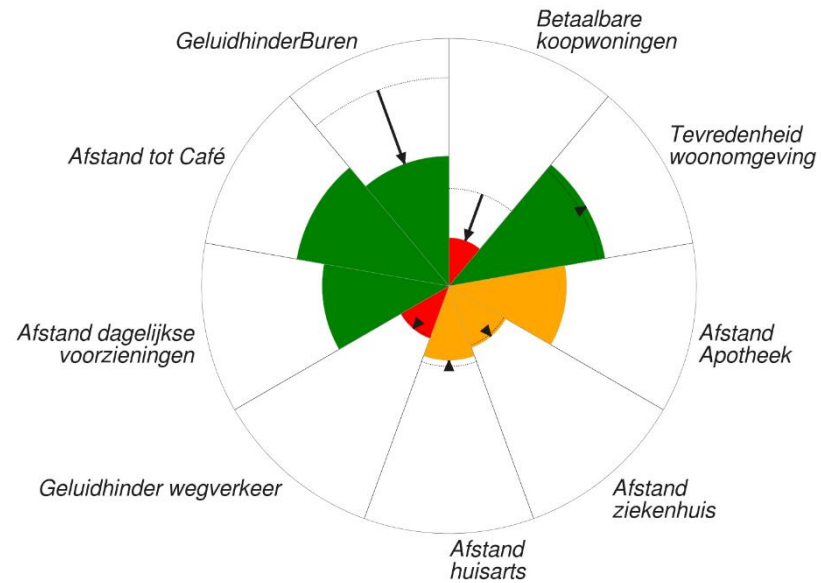
Geluidhinder bure

Bergeijk

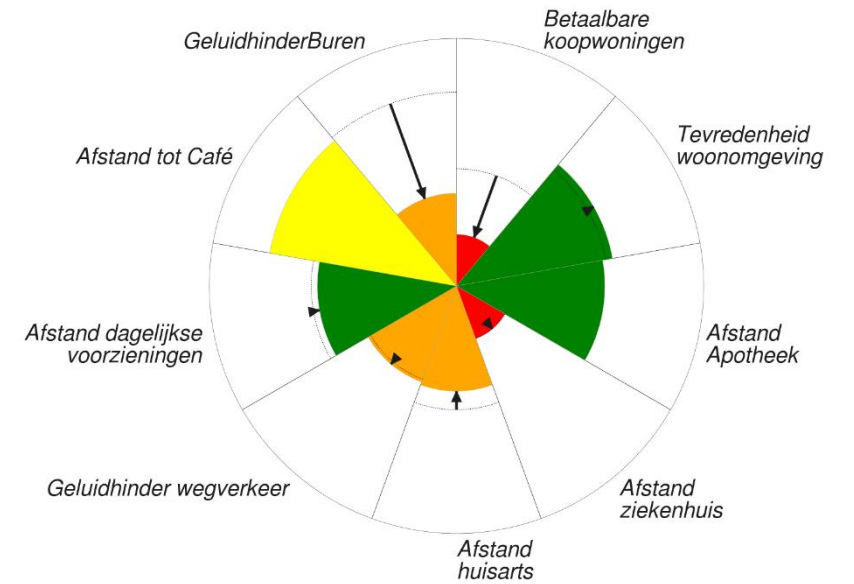

Eersel

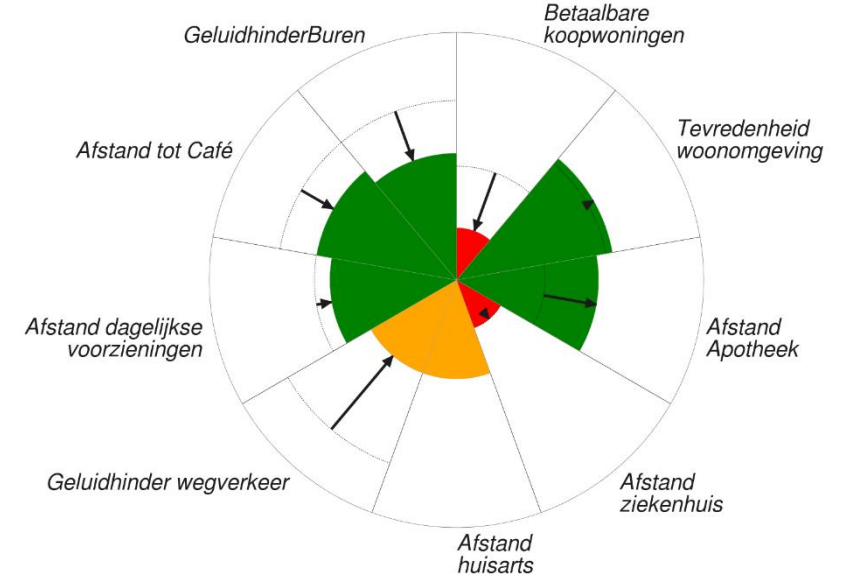

HET
pon|telos

Bladel

Reusel-De Mierden

Onderwijs

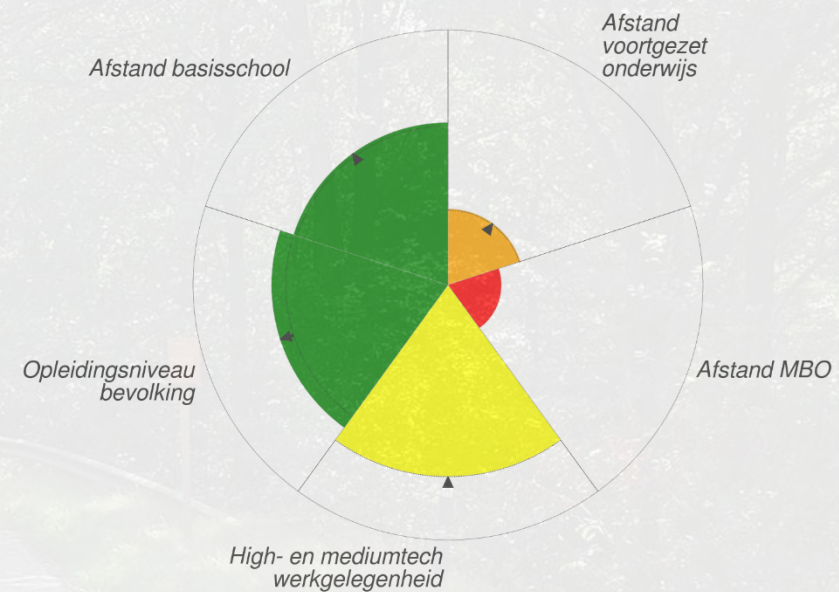
Afstand voortgezet onderwijs

Afstand MBO

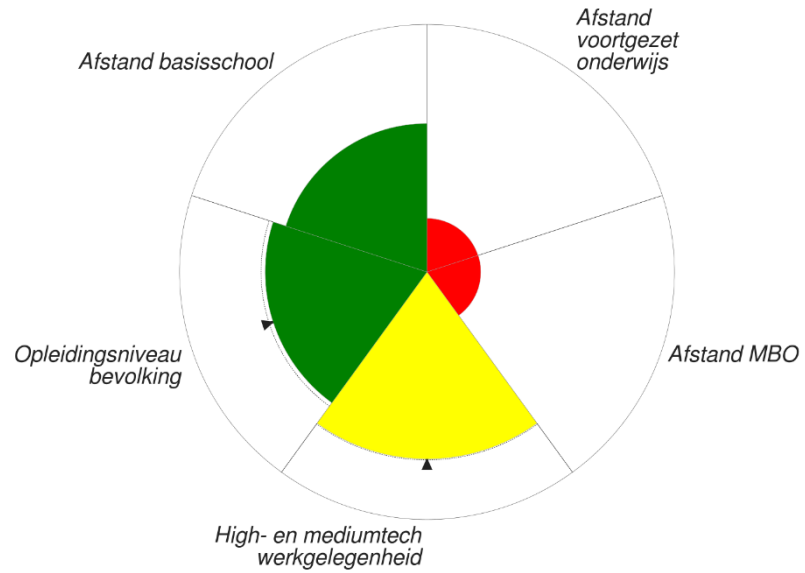
High- en mediumtech werkgelegenheid

Opleidingsniveau bevolking

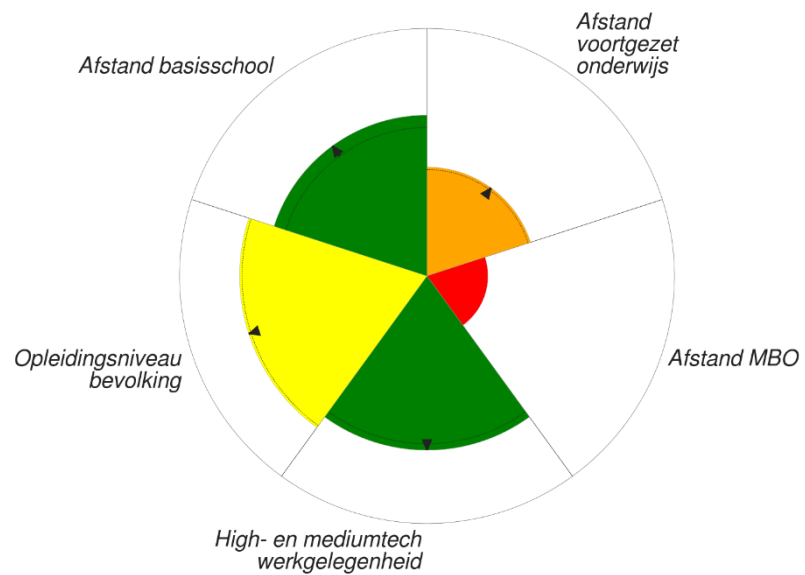
Afstand basisschool

Bergeijk

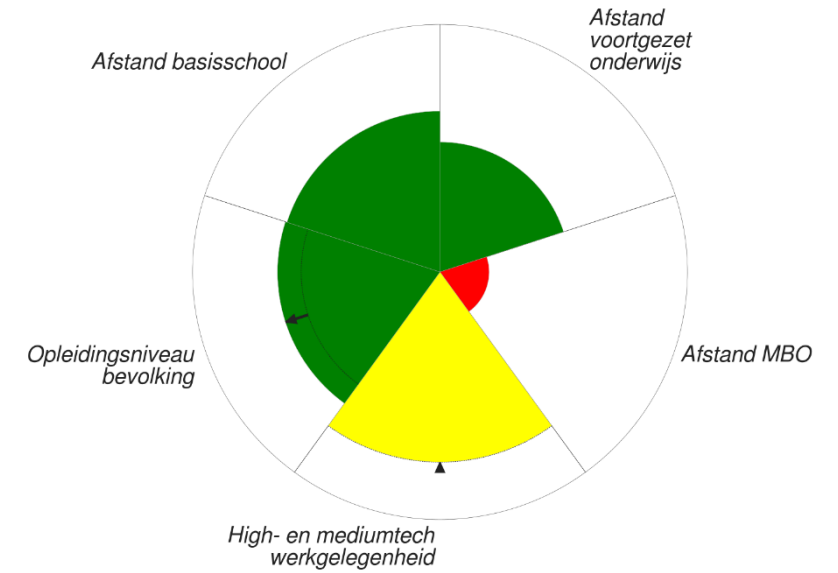

Eersel

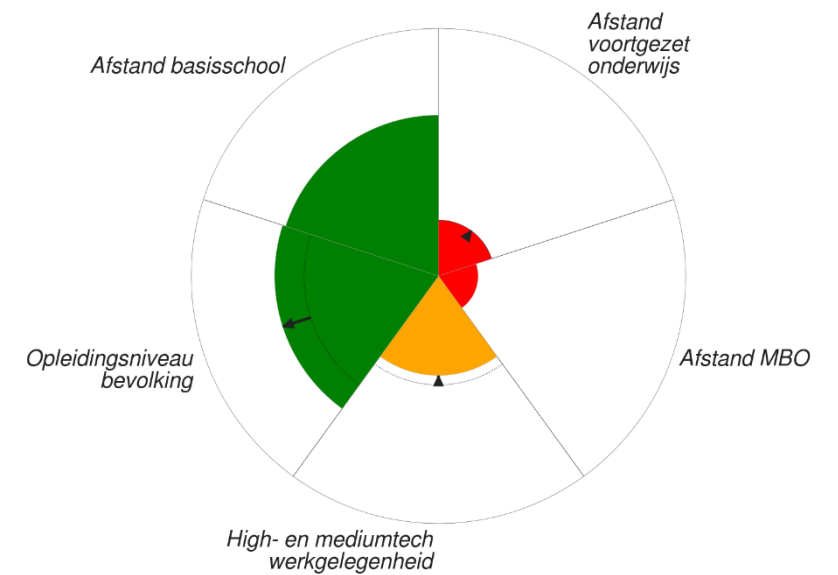

HET
pon|telos

Bladel

Reusel-De Mierden

Cultuur

Afstand musea

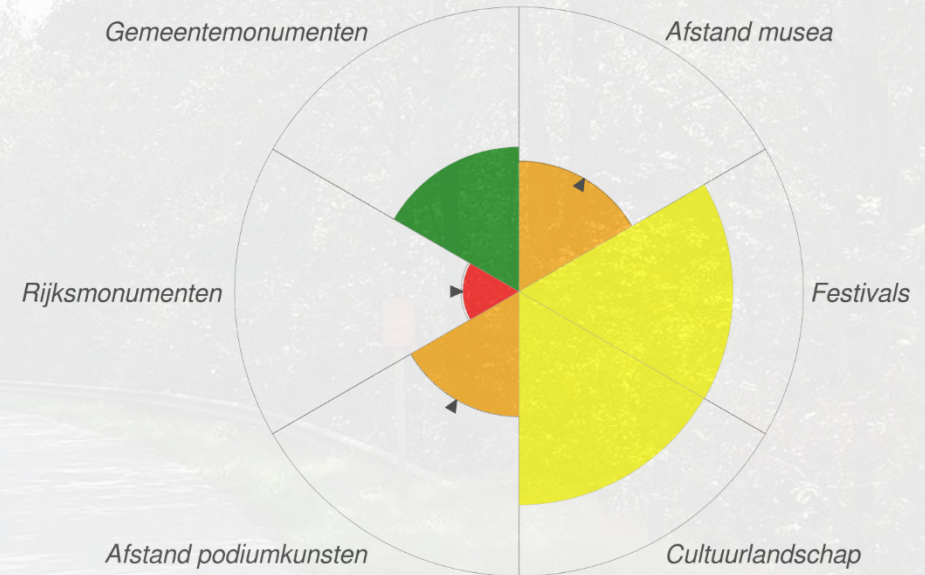
Festivals

Cultuurlandschap

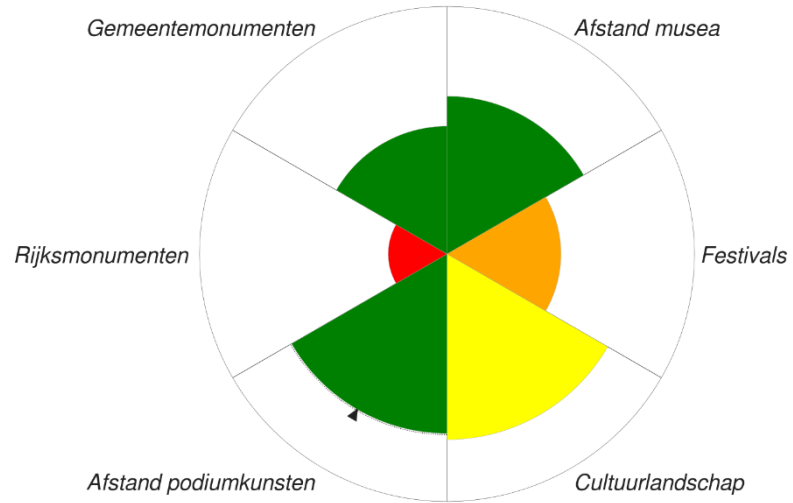
Afstand podiumkunsten

Rijksmonumenten

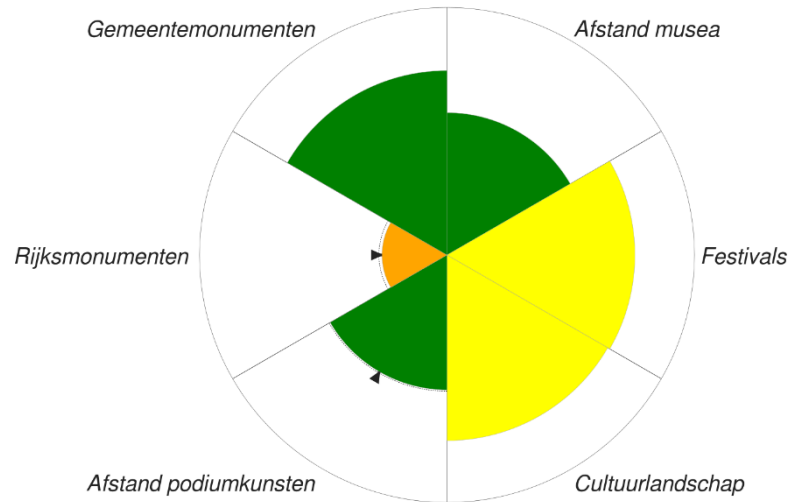
Gemeentemonumenten

Bergeijk

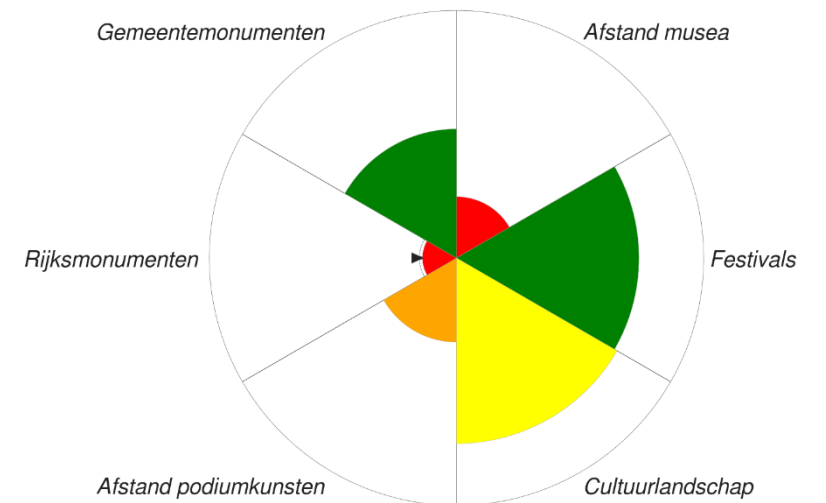

Eersel

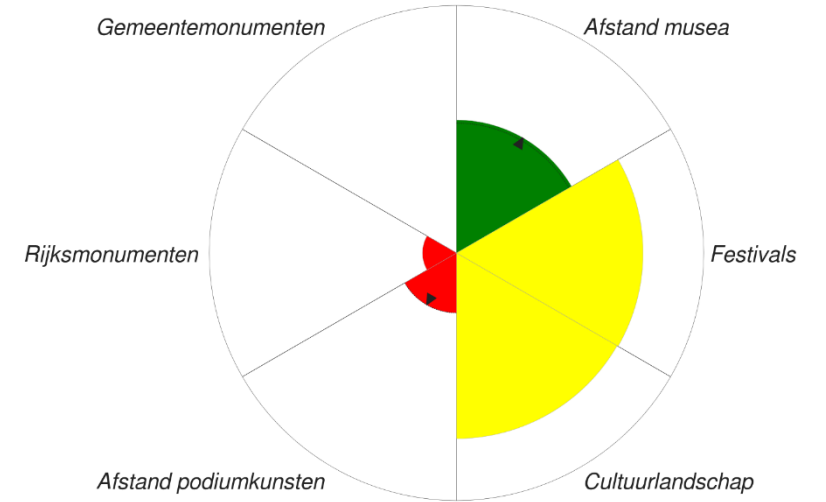

HET
pon|telos

Bladel

Reusel-De Mierden

Gezondheid

Beweegvriendelijke omgeving

Ernstig overgewicht

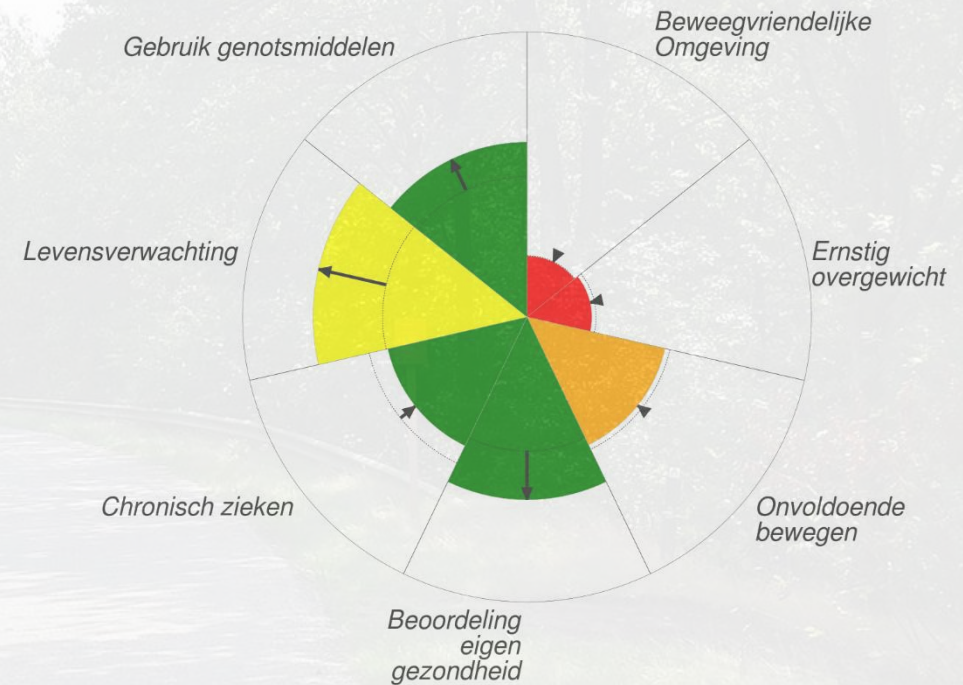
Onvoldoende bewegen

Beoordeling eigen gezondheid

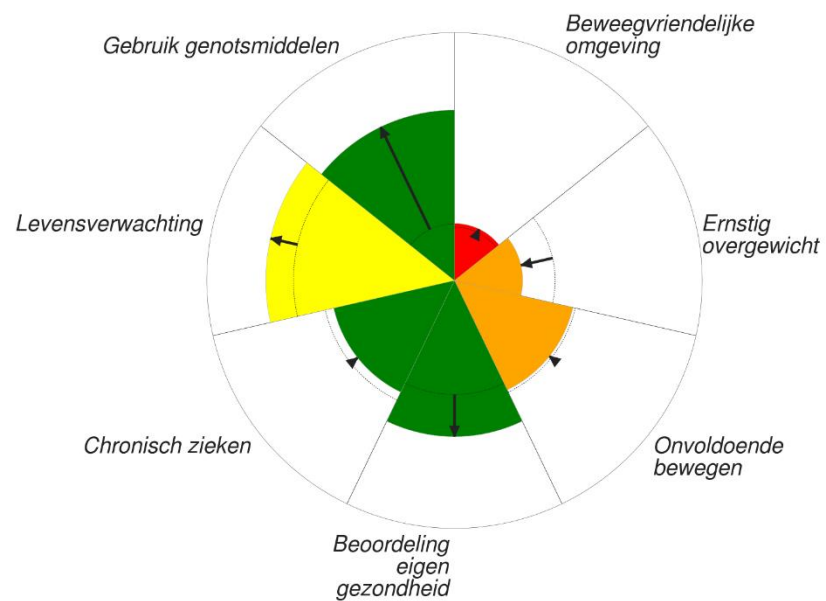
Chronisch zieken

Levensverwachting

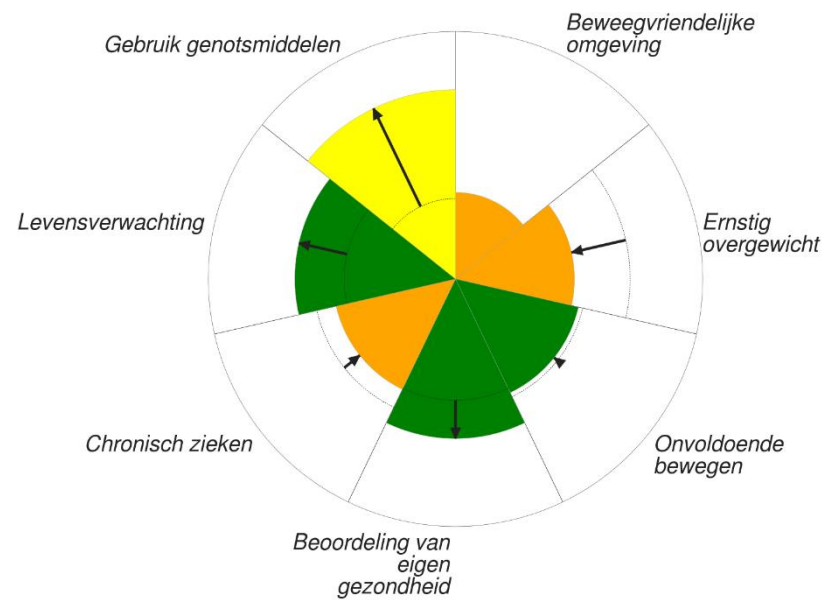
Gebruik genotsmiddelen

Bergeijk

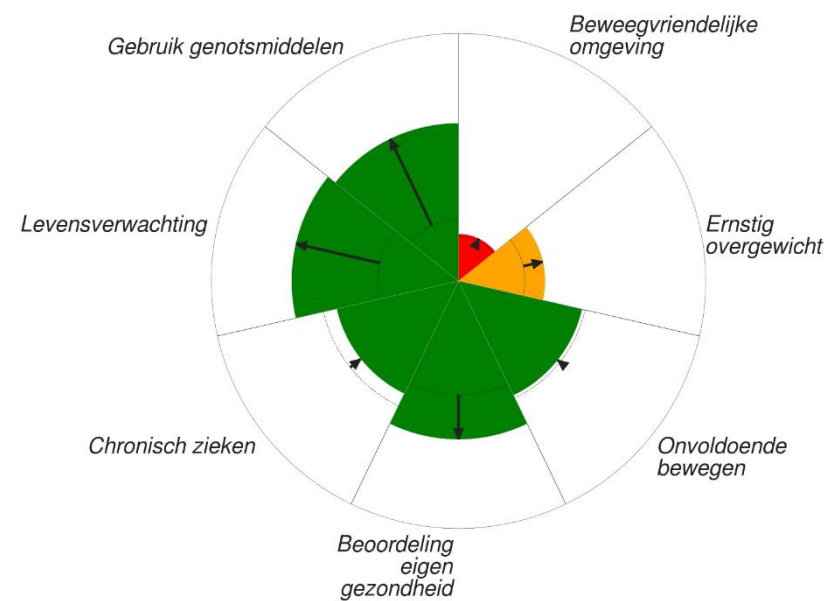

Eersel

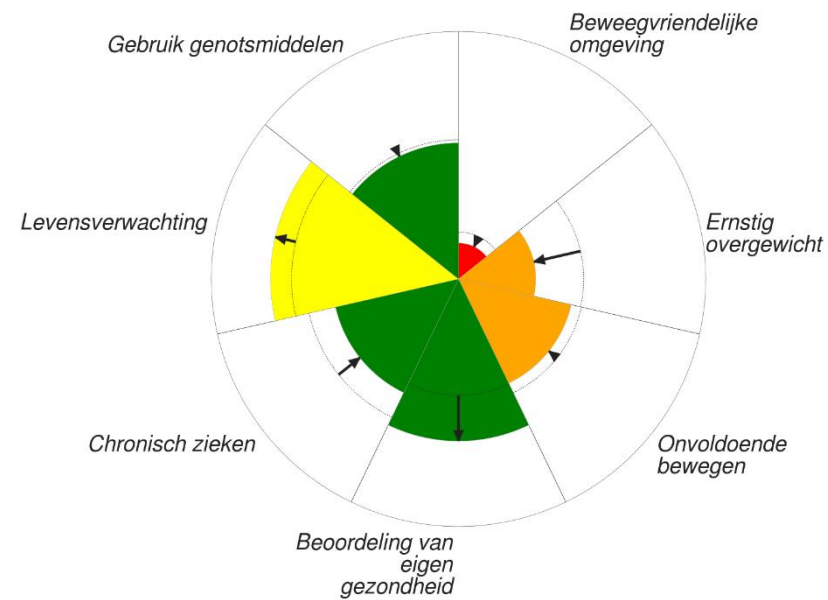

HET
pon|telos

Bladel

Reusel-De Mierden

Sociale samenhang

Opkomst gemeenteraadsverkiezingen

Vrijwilligers

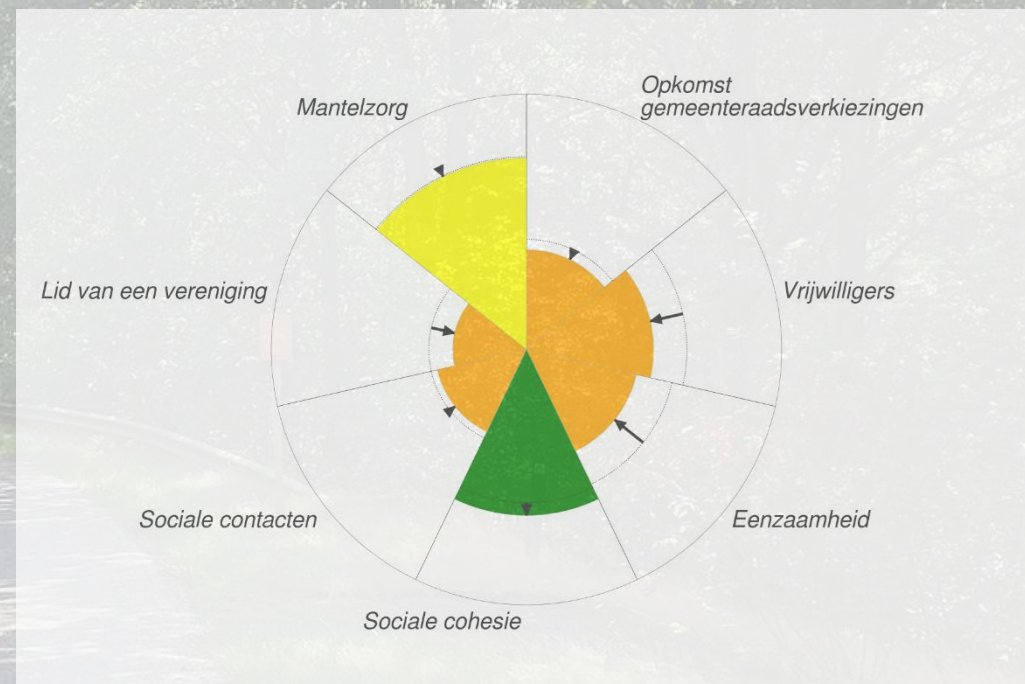
Eenzaamheid

Sociale cohesie

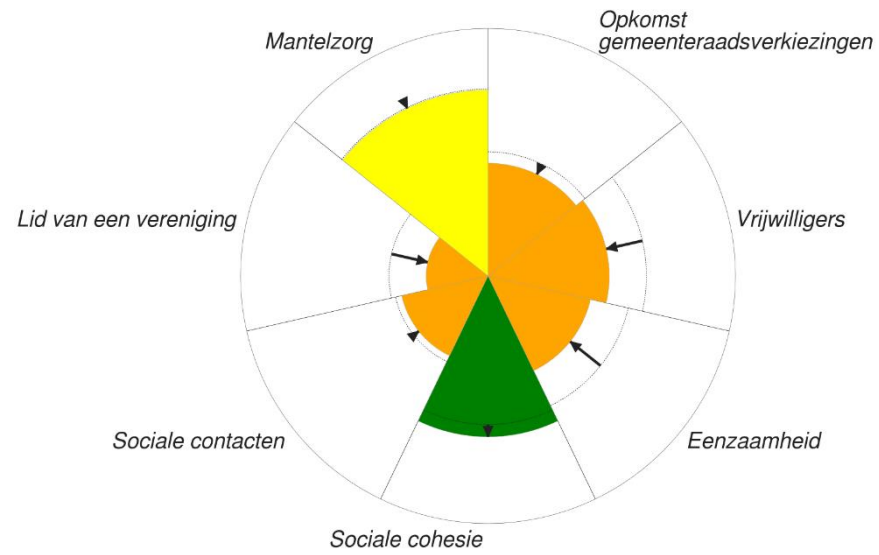
Sociale contacten

Lid van een vereniging

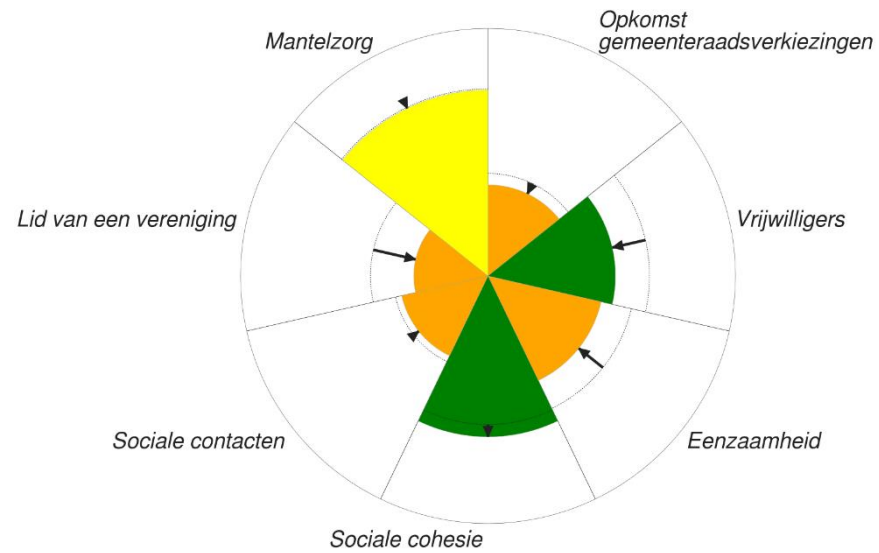
Mantelzorg

Bergeijk

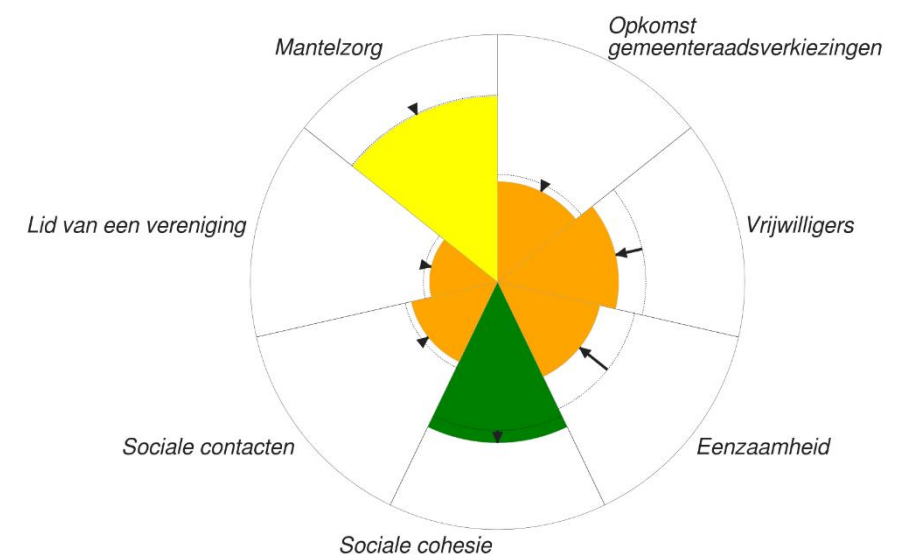

Eersel

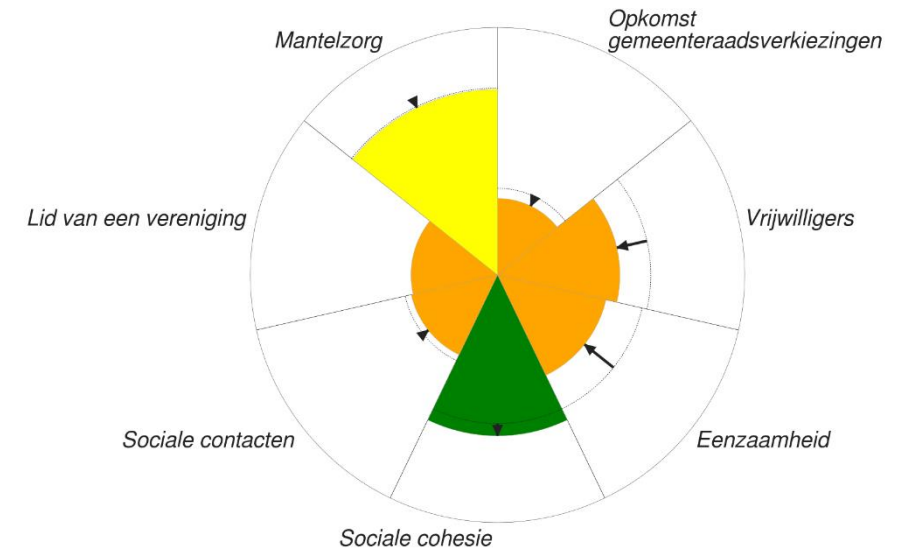

HET
pon|telos

Bladel

Reusel-De Mierden

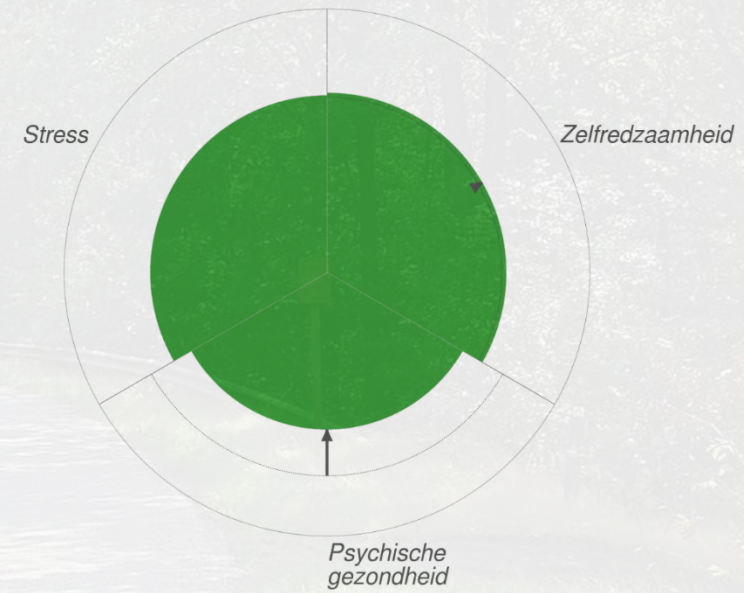

Welbevinden

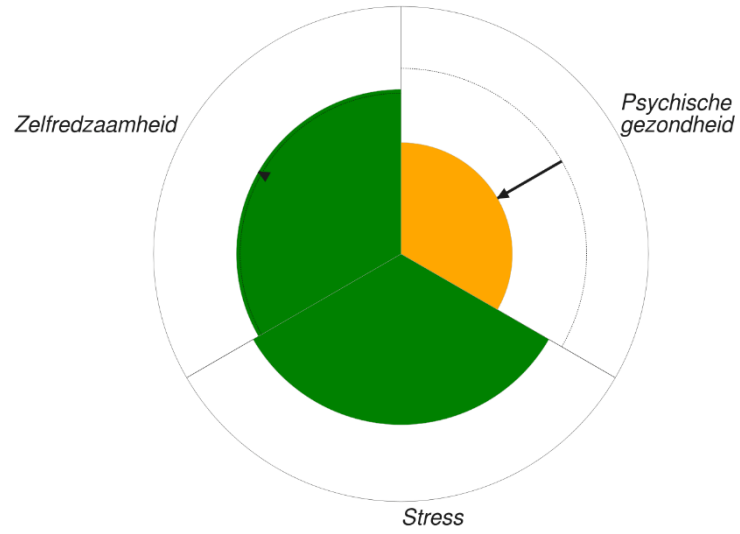
Zelfredzaamheid

Psychische gezondheid

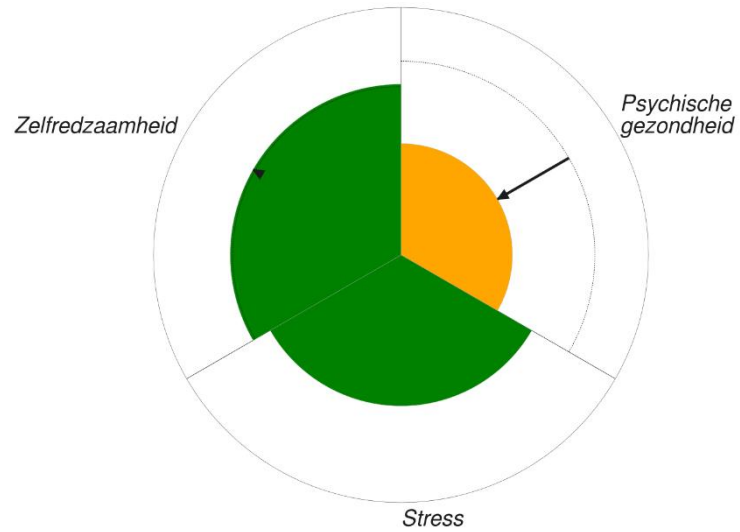
Stress

Bergeijk

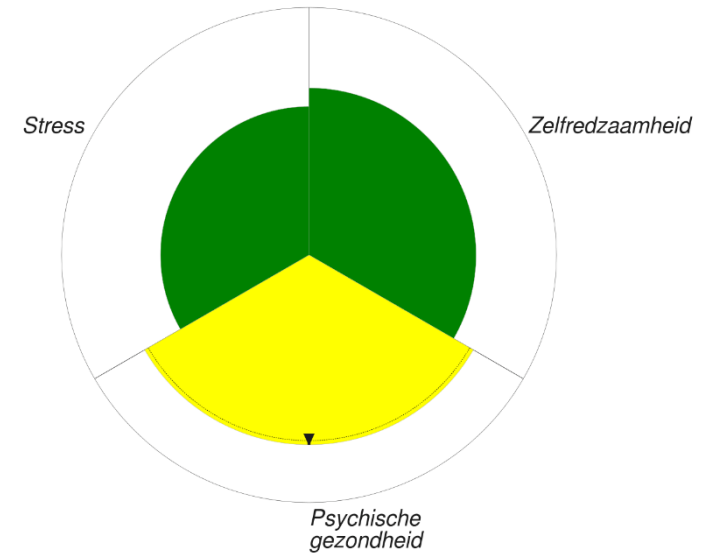

Eersel

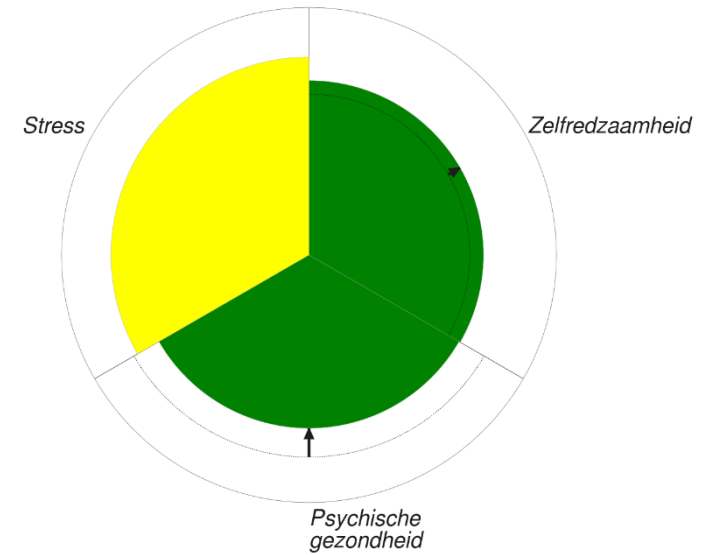

HET
pon|telos

Bladel

Reusel-De Mierden

Indicatoren legenda (1/7)

Thema	Indicator	Korte toelichting
Ecosystemen en biodiversiteit	Openbaar hoog groen	Het oppervlakte hoog groen (bomen), uitgedrukt in % van de totale oppervlakte van de gemeente t.o.v. het gemiddelde in Nederland.
Ecosystemen en biodiversiteit	Openbaar laag groen	Het oppervlakte laag groen, uitgedrukt in een % van de totale oppervlakte van de gemeente t.o.v. het gemiddelde in Nederland.
Ecosystemen en biodiversiteit	Belevingswaarde landschap	Score van 0 tot 4 voor de belevingswaarde van het groene landschap.
Ecosystemen en biodiversiteit	Ongezonde voedingslocaties	Het aantal ongezonde voedingslocaties per 1000 inwoners. Hiertoe behoren fastfood, grillrooms, ijssalons, crêpes-/wafel-/donutzaken, pannenkoekenhuizen, winkels met zoetwaren en bezorg- en afhaaltenten.
Ecosystemen en biodiversiteit	Rode lijst soorten	Aantal bedreigde soorten per km2 waargenomen in een periode van 10 jaar.
Ecosystemen en biodiversiteit	Soorten rijkdom	Aantal soorten per km2 waargenomen in een periode van 10 jaar.
Milieu en klimaat (bodem & water)	Emissie stikstof	Emissie stikstof op h et oppervlaktewater per hectare. Stikstof is in het water nodig als voedingsbron, maar kan bij te hoge concentraties leiden tot sterke groei van algen en vermindering van het zuurstofgehalte in het water. Voor de indicator is gebruik gemaakt van de emissies van fosfaat (als totaal P) op het oppervlaktewater.
Milieu en klimaat (bodem & water)	Emissie fosfor	Emissie fosfor op het oppervlaktewater per hectare. Fosfaat is in het water nodig als voedingsbron, maar kan bij te hoge concentraties leiden tot sterke groei van algen en de vermindering van het zuurstofgehalte in het water.
Milieu en klimaat (bodem & water)	Fysisch-chemische waterkwaliteit	Percentage waterlichamen waarvan de kwaliteit minimaal goed is.
Milieu en klimaat (bodem & water)	Stikstofdepositie	Depositie (=het neerslaan) van stikstof per hectare (in mol per hectare per jaar).
Milieu en klimaat (bodem & water)	Biologische waterkwaliteit	Percentage waterlichamen dat voldoet aan de normen voor prioritaire verontreinigende stoffen. Prioritair verontreinigende stoffen zijn die stoffen die direct gevaarlijk kunnen zijn voor de menselijke gezondheid.
Milieu en klimaat (bodem & water)	Wateroverlast	Het percentage gebouwen waar de kans aanwezig is dat er water binnen loopt via de drempel bij een ernstige regenbui.
Milieu en klimaat (bodem & water)	Verharding	Percentage van de oppervlakte dat afgedicht is. De afdichting van de natuurlijke bodem heeft een negatieve invloed op de afwateringsmogelijkheden. Het water kan moeilijker infiltreren en stroomt sneller af. Op die manier kunnen verharde oppervlaktes bijdragen tot wateroverlast en overstromingsrisico, maar ook tot verdroging van de bodem.

Indicatoren legenda (2/7)

Thema	Indicator	Korte toelichting
Milieu en klimaat (lucht & klimaat)	Hittestress	Jaarlijks gemiddelde temperatuurverschil dat ontstaat door het hitte-eiland effect.
Milieu en klimaat (lucht & klimaat)	Concentratie ozon	Achtergrondconcentratie ozon (O3) in $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Ozon is de belangrijkste component van zomersmog.
Milieu en klimaat (lucht & klimaat)	Concentratie fijnstof	Achtergrondconcentratie fijnstof (PM2.5) in $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Fijn stof zijn kleine in de lucht zwevende deeltjes. Doordat fijn stof uit kleine deeltjes bestaat kan het makkelijk ingeademd worden. Eenmaal ingeademd kunnen deeltjes schade aanrichten in het ademhalingsstelsel.
Milieu en klimaat (lucht & klimaat)	Concentratie stikstofoxiden	Achtergrondconcentratie stikstofoxiden in $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Stikstofoxiden (NOx) komt veelal vrij bij verbrandingsprocessen en is daarmee een belangrijke indicator voor vervuiling veroorzaakt door gemotoriseerd verkeer. Stikstofoxiden dragen bij aan verschillende milieuproblemen.
Milieu en klimaat (lucht & klimaat)	Emissie stikstofoxiden	Emissie (= uitstoot) stikstofoxiden in kg per inwoner. Stikstofoxiden (NOx) komt veelal vrij bij verbrandingsprocessen en is daarmee een belangrijke indicator voor vervuiling veroorzaakt door gemotoriseerd verkeer. Stikstofoxiden dragen bij aan verschillende milieuproblemen.
Milieu en klimaat (lucht & klimaat)	Emissie fijnstof	Emissie (= uitstoot) van fijnstof (PM2.5) in kg per inwoner. Fijn stof zijn kleine in de lucht zwevende deeltjes. Doordat fijn stof uit kleine deeltjes bestaat kan het makkelijk ingeademd worden. Eenmaal ingeademd kunnen deeltjes schade aanrichten in het ademhalingsstelsel.
Milieu en klimaat (lucht & klimaat)	Emissie koolstofdioxide	Emissie (= uitstoot) van koolstofdioxide in kg per inwoner. Koolstofdioxide is het gas dat de grootste bijdrage levert aan de toename van het broeikaseffect.
Milieu en klimaat (lucht & klimaat)	Emissie ammoniak	Gemiddelde emissie (= uitstoot) van ammoniak (NH3) in kg per inwoner. Ammoniak (NH3) komt veelal vrij vanuit de landbouw, voornamelijk bij veeteelt en bij intensieve bemesting. Ammoniak heeft de grootste invloed op de achteruitgang van stikstofgevoelig natuur.
Milieu en klimaat (energie & grondstoffen)	Zonnestroom	Geplaatst vermogen aan zonnepanelen in kW per hectare.
Milieu en klimaat (energie & grondstoffen)	Elektriciteits- en gasverbruik huishoudens	Elektriciteitsverbruik in kWh van huishoudens. Gasverbruik huishoudens in m^3 aardgas per jaar.
Milieu en klimaat (energie & grondstoffen)	Energielabels woningen	Gemiddelde energiebehoefte van alle woningen met voorlopige of geregistreerde energie labels .
Milieu en klimaat (energie & grondstoffen)	Elektriciteits- en gasverbruik bedrijven	Elektriciteitsverbruik in kWh per werknemer. Gasverbruik bedrijven in m^3 aardgas per werknemer per jaar.
Milieu en klimaat (energie & grondstoffen)	Energielabels utiliteitsgebouwen	Gemiddelde energiebehoefte van alle utiliteitsgebouwen met voorlopige of geregistreerde energielabels.
Milieu en klimaat (energie & grondstoffen)	Totaal huishoudelijk afval	Totale hoeveelheid afval in kg per inwoner.

Indicatoren legenda (3/7)

Thema	Indicator	Korte toelichting
Materiële welvaart	Bijstand	Percentage inwoners in de bijstand t.o.v. de potentiële beroepsbevolking gemiddeld per jaar.
Materiële welvaart	Voorraad bedrijventerreinen	Percentage terstond uitgeefbaar bedrijventerrein.
Materiële welvaart	Leegstand winkelruimte	Percentage administratief leegstaande winkels.
Materiële welvaart	Besteedbaar inkomen	Gemiddeld besteedbaar inkomen per gemeente, uitgedrukt in €1.000.
Materiële welvaart	Arme huishoudens	Percentage huishoudens dat gedurende 4 jaar of langer een inkomen heeft tot 105% van het sociale minimum, ten opzichte van het totaal aantal huishoudens.
Arbeid	Benutting arbeidspotentieel	Netto arbeidsparticipatie: de werkzame beroepsbevolking als percentage van de bevolking van 15 tot 75 jaar
Arbeid	Vergroening	De verhouding tussen het aantal personen van 0 tot 20 jaar ten opzichte van de personen in de zogenaamde 'productieve' leeftijdsgroep van 20 tot 65 jaar.
Arbeid	Vergrijzing	De verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar of ouder ten opzichte van de personen in de zogenaamde 'productieve' leeftijdsgroep van 20 tot 65 jaar.
Arbeid	Arbeidsongeschiktheid	De verhouding van het aantal personen met een WAO uitkering en/of WIA uitkering (WGA regeling) ten opzichte van de beroepsbevolking.
Arbeid	Werkloosheid	Percentage van de beroepsbevolking die niet werkend en werkzoekende is, ten opzichte van de totale beroepsbevolking.
Arbeid	Jeugdwerkloosheid	De werkloze beroepsbevolking onder jongeren van 15 tot 25 jaar als percentage van de totale beroepsbevolking onder jongeren van 15 tot 25 jaar.
Arbeid	Werkgelegenheidsfunctie	Het aantal banen in een gebied ten opzichte van de beroepsbevolking in het gebied. De verhouding is positief als het aantal banen hoger is dan de beroepsbevolking (in dat geval moet het gebied arbeidskrachten van buiten het gebied aantrekken om de banen in de gemeente te vullen). De verhouding is negatief als er te weinig banen in het gebied zijn, waardoor mensen per saldo een baan buiten het gebied moeten zoeken.

Indicatoren legenda (4/7)

Thema	Indicator	Korte toelichting
Mobiliteit	Afstand treinstation	Gemiddelde afstand van de woningen in een gebied tot een treinstation in km.
Mobiliteit	Afstand bushaltes	Gemiddelde afstand van de woningen in een gebied tot een bushalte waar op weekdagen minimaal 2 bussen per uur stoppen tussen 07:00 en 20:00 uur.
Mobiliteit	Fietsklimaat	Het fietsklimaat wordt door een aantal factoren bepaald, namelijk: Fietsmogelijkheden voor 8 en 80-jarigen, beleving, onderhoud, netwerk, infrastructuur, omrijdfactor, rotondes, 50 km/u-wegen en stedelijke dichtheid.
Mobiliteit	Ontsluiting bedrijventerreinen	Multimodale ontsluiting (via de weg, het spoor, het water, de lucht en de ICT) van bedrijventerreinen. De ontsluiting via verschillende kanalen is voor het bedrijfsleven een belangrijke indicator. Het wegennet wordt immers zwaar belast en zonder goede alternatieven voor de auto worden fileproblemen niet opgelost. Parkeren speelt daarnaast ook een belangrijke rol voor de ontsluiting van de verschillende bedrijventerreinen. Tevens met het oog op multimodale ontsluiting.
Mobiliteit	Schone voertuigen bedrijven	Percentage elektrische bedrijfsauto's, geregistreerd bij eigenaar.
Mobiliteit	Schone voertuigen particulier	Percentage elektrische personenauto's (BEV= Battery Electric Vehicle en PHEV= Plug-in Hybrid Electric Vehicle), geregistreerd bij eigenaar.
Veiligheid	Jeugdcriminaliteit	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders.
Veiligheid	Gewelddelicten	Het aantal geregistreerde gewelddelicten per 1.000 inwoners.
Veiligheid	Onveiligheidsgevoel	Percentage inwoners dat zich 'wel eens' of 'vaak' onveilig voelt.
Veiligheid	Vermogensdelicten	Het aantal geregistreerde vermogensdelicten (diefstal, heling, oplichting) per 1.000 inwoners.
Veiligheid	Verkeersonveiligheid	Het aantal geregistreerde verkeersongevallen per kilometer rijks- en provinciale weg.
Veiligheid	Vandalisme	Het aantal geregistreerde vandalisme-delicten per 1.000 inwoners.
Veiligheid	Seksuele delicten	Het aantal geregistreerde seksueel gewelddelicten per 1.000 inwoners.

Indicatoren legenda (5/7)

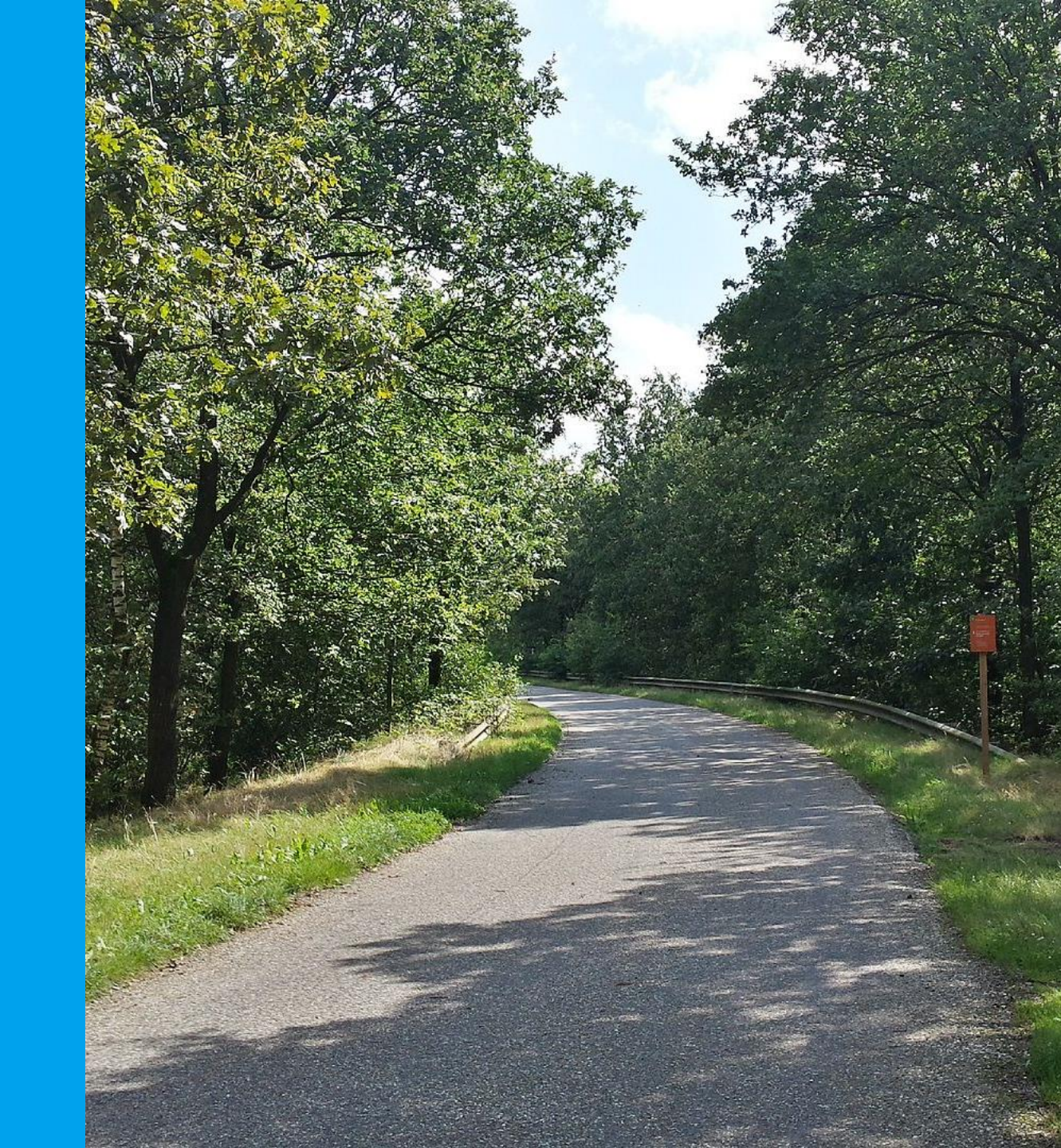
Thema	Indicator	Korte toelichting
Wonen	Tevredenheid woonomgeving	Percentage van de bevolking, dat 'tevreden' of 'zeer tevreden' is over de woonomgeving.
Wonen	Betaalbare koopwoningen	Percentage betaalbare koopwoningen (WOZ < €250.000) t.o.v. de gehele woningvoorraad
Wonen	Geluidhinder bureu	Percentage mensen wat geluidhinder van bureu ervaart.
Wonen	Geluidhinder wegverkeer	Percentage mensen dat aangeeft ernstige geluidshinder te ervaren door wegverkeer . Wegverkeer= weg tot 50 km/u, weg vanaf 50 km/u, vliegtuigen en treinverkeer.
Wonen	Afstand huisarts	De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot de dichtstbijzijnde huisartsenpraktijk, berekend over de weg.
Wonen	Afstand ziekenhuis	De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot het dichtstbijzijnde ziekenhuis (met polikliniek), berekend over de weg.
Wonen	Afstand dagelijkse voorzieningen	De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot supermarkt of andere winkel voor dagelijkse levensbehoeften.
Wonen	Afstand apotheek	De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot de dichtstbijzijnde apotheek (inclusief apotheekhoudende huisarts) , berekend over de weg.
Wonen	Afstand café	De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot het dichtstbijzijnde café (café, koffiehuis, coffeeshop, discotheek, seks/nachtclub en partycentrum), berekend over de weg.
Wonen	Huurwoningen	Huurwoningen in eigendom van 'toegelaten instellingen volkshuisvesting'. Het betreft het aantal huurwoningen waarvan is vastgesteld dat de eigenaar een toegelaten instelling is. Het betreft niet het aantal sociale huurwoningen, omdat er alleen is vastgesteld wie de eigenaar is en er niet is gekeken naar de hoogte van de huurprijs. Toegelaten instellingen: woningbouwvereniging, woningstichting, woningcorporatie. Sociale huurwoningen: woningen met een huur onder de liberalisatiegrens.
Onderwijs	Afstand basisschool	De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot een basisschool.
Onderwijs	Afstand voortgezet onderwijs	De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot een middelbare school.
Onderwijs	Afstand MBO	De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot het middelbaar beroepsonderwijs.
Onderwijs	High- en mediumtech werkgelegenheid	Percentage werkzame personen in de high- en mediumtech industrie ten opzichte van de beroepsbevolking (x1000). De high- en mediumtech industrie zijn afhankelijk van hoogopgeleid personeel. Er is een wisselwerking tussen de aanwezigheid van deze kennisintensieve industrieën en het opleidingsniveau van de bevolking Deze industrieën vestigen zich daar waar veel menselijk kapitaal aanwezig is, maar maakt de regio ook aantrekkelijk voor hoogopgeleiden als ze daar gevestigd is.
Onderwijs	Opleidingsniveau bevolking	Percentage laagopgeleiden van de totale bevolking.

Indicatoren legenda (6/7)

Thema's	Indicator	Korte toelichting
Cultuur	Afstand musea	De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot een museum in km.
Cultuur	Festivals	Het aantal festivals in een gemeente per 10.000 inwoners.
Cultuur	Cultuurlandschap	Aantal erfgoedkaarten in de gemeente. Binnen deze indicator hanteren we het begrip 'cultuurhistorie' in de zin van de disciplines archeologie, aardkunde, historische geografie (historisch cultuurlandschap) en historische bouwkunst/stedenbouw. Deze onderdelen vormen gezamenlijk het cultuurlandschap.
Cultuur	Afstand podiumkunsten	De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot podiumkunsten (in km).
Cultuur	Rijksmonumenten	Aantal Rijksmonumenten per 1.000 inwoners.
Cultuur	Gemeentemonumenten	Aantal gemeentemonumenten per 1.000 inwoners.
Gezondheid	Beweegvriendelijke omgeving	Score voor beweegvriendelijke omgeving gebaseerd op diverse deelindicatoren. De deelindicatoren zijn: Publieke sportaccommodaties, Sport- en speelplekken, Sport- speel- en beweegruimte, Routes, Buitengebied, Nabijheid van voorzieningen.
Gezondheid	Ernstig overgewicht	Percentage personen met een BMI van 30,0 kg/m ² en hoger.
Gezondheid	Onvoldoende bewegen	Percentage van de bevolking dat niet voldoet aan de beweegrichtlijn. Personen vanaf 18 jaar dienen minstens 2,5 uur per week matig intensieve inspanning te verrichten verspreid over diverse dagen, zoals wandelen en fietsen, en minstens tweemaal per week spier- en botversterkende activiteiten te verrichten.
Gezondheid	Beoordeling eigen gezondheid	Percentage van de bevolking dat zijn of haar gezondheid als goed beoordeelt.
Gezondheid	Chronisch zieken	Percentage personen dat ja antwoord op de vraag: 'Heeft u één of meer langdurige ziekten of aandoeningen?'. Langdurig is (naar verwachting) 6 maanden of langer.
Gezondheid	Levensverwachting	De gemiddelde levensverwachting bij geboorte.
Gezondheid	Gebruik genotsmiddelen	Gemiddelde percentage inwoners (18 jaar en ouder) met overmatig alcoholgebruik en rokers (sigaret; in 2020 ook e-sigaret).

Indicatoren legenda (7/7)

Thema	Indicator	Korte toelichting
Sociale samenhang	Vrijwilligers	Percentage personen van 18 jaar of ouder dat de vraag <i>"/Doet u vrijwilligerswerk? Hieronder wordt verstaan: werk dat in georganiseerd verband (bijvoorbeeld sportvereniging, kerkbestuur, school) onbetaald wordt uitgevoerd"/</i> met 'ja' beantwoordt.
Sociale samenhang	Opkomst gemeenteraadsverkiezingen	Gemiddeld opkomstpercentage van de verkiezingen van de gemeenten bij de gemeenteraadsverkiezingen.
Sociale samenhang	Eenzaamheid	Percentage personen van 18 jaar en ouder dat zich eenzaam voelt. Dit percentage is gebaseerd op de eenzaamheidsschaal (Gierveld-de Jong & van Tilburg, 2007), een vragenlijst om eenzaamheid te meten en bestaat uit elf uitspraken over emotionele eenzaamheid en sociale eenzaamheid.
Sociale samenhang	Sociale cohesie sociale contacten	Percentage volwassenen (18 jaar en ouder) dat veel sociale samenhang in de buurt ervaart. Percentage volwassenen (18 jaar en ouder) dat aangeeft zelfstandig sociale contacten kan leggen en onderhouden.
Sociale samenhang	Lid van een club of vereniging	Percentage volwassenen (18 jaar en ouder) dat lid is van een vereniging of club.
Sociale samenhang	Mantelzorg	Percentage volwassenen (18 jaar en ouder) dat mantelzorg geeft.
Welbevinden	Zelfredzaamheid	Percentage dat matig of veel regie over eigen leven ervaart, gebaseerd op een 7-tal stellingen.
Welbevinden	Psychische gezondheid	Percentage volwassenen (18-64 jaar) dat geen psychische klachten heeft volgens de Mental Health Inventory 5 (MHI-5).
Welbevinden	Stress	Percentage volwassenen (18 jaar en ouder) dat veel heel veel stress in afgelopen 4 weken heeft ervaren.

HET pon | telos

©2023 Het PON & Telos

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij Het PON & Telos. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld. Vermenigvuldiging en publicatie in een andere vorm dan dit rapport is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van Het PON & Telos. Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kan Het PON & Telos geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.

Auteurs

Senna Hansen MSc, ir.Jolanda Luijten en dr. Tom Waas |
Het PON & Telos

Met dank aan

Ambtelijk kernteam Kempengemeenten
Ruben Smeets MSc en Jonna Kroeze MSc | Het PON & Telos

info@hetpon-telos.nl
www.hetpon-telos.nl